

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΕ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΑΓ. ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19.—Τηλ. 227-689 | 15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1968 | ΑΡΙΘ. 2

“ΠΡΕΠΕΙ Ν’ ΑΝΟΙΞΟΥΝ ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ,”*

Μακαριώτατε,
κ.κ. Πρυτάνεις,
κ.κ. καθηγηταί,

Ἄγαπητοὶ σπουδασταὶ καὶ σπουδάστριαι,

Στὴν Παλαιστίνη ὑπάρχει μιὰ λίμνη· ἡ Γεννησαρέτ. Ἄντλεῖ τὰ νερά της ἀπὸ τὰ βουνὰ τοῦ Λιβάνου καὶ τοῦ Ἑρμών. Κι’ αὐτὰ τὰ νερά τὰ διοχετεύει κατόπιν στὴν πεδιάδα τοῦ Ἰορδάνη, ποὺ τὴν γονιμοποιεῖ καὶ τὴν στολίζει μὲ ἀπαράμιλλους σὲ σχήματα καὶ ἀποχρώσεις φυσικοῦς τάπητας.

Ἡ λίμνη αὐτὴ ὁμοιάζει μὲ τὴν παράταξιν τῶν νέων ἐκείνων ποὺ ξεχύνονται πασίχαρα στὸν κοινωνικὸ ἀγρὸ καὶ τὸν μεταβάλλουν σὲ πεδιάδα ἀνθοῦσαν ἀπὸ ἠθικὰς ἐμπνεύσεις, ἀπὸ ἀνθρωπιὰν καὶ ἀρετὴν.

Σεῖς, πιστεύομεν, ὅτι ἀνήκετε στὴν παράταξιν αὐτῆ. Καὶ ἤλθατε ἀπόψε ὅλοι ἐδῶ νὰ ἀναβαπτισθοῦμε μέσα στὰ γαλανά νερά σας, νὰ κολυμπήσωμε στὴν αἰσιοδοξία σας, νὰ δροσισθοῦμε ἀπὸ τοὺς καθαρὸς χειμάρρους τῶν ὀνείρων σας.

Εἴμεθα ἀπόψε ὅλοι ἐδῶ, ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴν πορφύραν τῶν μαρτύρων της, ἡ Πολιτεία μὲ τοὺς τιμίους ἐκπροσώπους της, ἡ Παιδεία μὲ τὴν φωτεινὴν παρουσίαν τῶν διδασκάλων σας, διότι πιστεύομεν, ὅτι δὲν ἔχομεν εἰς τὴν ζωὴν μας τίποτε τιμιώτερον ἀπὸ σᾶς, τίποτε ρωμαλεώτερον ἀπὸ σᾶς. Δι’ αὐτὸ σᾶς ἀγαποῦμε.

“Ὅλοι οἱ λαοὶ ποὺ θέλουν νὰ ζήσουν καὶ νὰ ἀφήσουν ἔντονα τὰ ἴχνη τῆς πορείας των εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, προσέχουν ἰδιαίτερος τὴν νεότητά. Διότι αὐτὴ εἶναι ὁ φυσικὸς κληρονόμος τῶν ἔθνικῶν κεφαλαίων ἐκάστου λαοῦ, αὐτὴ εἶναι ἡ ὑλοποιημένη ἐλπίδα κάθε φυλῆς. Εἰς τὴν νεολαίαν παραδίδουν οἱ μεγαλύτεροι τὴν σκυτάλην τοῦ πνεύματος καὶ τὴν λαμπάδα τῆς ζωῆς. Καὶ αὐτὴ ἡ σκυτάλη πρέπει νὰ δίδεται σὲ χέρια καθαρὰ καὶ ρωμαλέα. Καὶ ἡ λαμπάδα πρέπει νὰ μένη πάντοτε ἀναμμένη.

* Ὁμιλία πρὸς τοὺς φοιτητάς, γενομένη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν τὴν 3 Δεκεμβρίου 1967.

“Ὅλοι γνωρίζομεν πόσον εὐαίσθητος, πόσον κάποτε ἐκρηκτικὴ εἶναι ἡ ἡλικία σας. Κλείετε μέσα σας ταυτοχρόνως τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον. Ἡλεκτρίζεσθε ἀπὸ κάθε τι, ποὺ ἔχει κάποια γοητεία, ἔστω καὶ ἐπικίνδυνον. Κυριαρχεῖσθε, ὄχι σπανίως, ἀπὸ τὴν τάσιν νὰ μὴ ὑποτάσσεσθε εὐκολα εἰς κανόνας βίου, ποὺ ἐθέσπισαν ἄλλοι. Ὁραματίζεσθε ἕνα κόσμον πλαστούργημένον ἀπὸ τὰ ἴδια σας τὰ χέρια, μορφοποιημένον ἀπὸ τὸ ἰδικόν σας ὕλικόν.

Ὁ νέος σήμερα, εἶναι γνωστόν, ὅτι βιάζεται. Θέλει νὰ πάρῃ τὴν ἡγετικὴν του θέσιν εἰς τὴν κοινωνίαν χωρὶς ἀναβολὰς καὶ καθυστέρησιν. Ἡ σκέψις του καταργεῖ τὰ σύνορα. Κοχλάζει μέσα του ὁ πόθος τῆς δράσεως. Ὁσφραίνεται τὴ ζωὴ καὶ μεθάει μὲ τὸ ὄραμα καὶ τὸ ἄρωμά της.

Αὐτὴ εἶναι ἡ νεότης. Αἰνιγματικὴ συχνά, ὀρμητικὴ πάντοτε, ὀνειροπόλος.

Νὰ σταματήσωμεν αὐτὸ τὸ ρεῦμα τῆς νεότητος σας δὲν μπορούμε. Οὔτε συμφέρι. Μέσα σ’ αὐτὸ τὸ ρεῦμα κρύβονται ὅλες οἱ καταβολὰς τῶν αὐριανῶν ἀγώνων σας. Χρέος ὅλων μας εἶναι νὰ συντελέσωμεν ὅλοι, ὥστε νὰ διοχετευθῇ σὲ κανάλια δημιουργικά· νὰ στηθῇ μέσα στὶς ψυχὰς σας ἕνας σταθερὸς πύργος ἐλέγχου· νὰ ὑψωθοῦν λάβαρα, ποὺ νὰ μὴ ὑποστέλλωνται κάτω ἀπὸ τὴν καταλυτικὴν πνοὴν ξένων ἰδεολογιῶν. Νὰ συντονισθοῦν ὅλων αἱ προσπάθειαι, μὲ ἀγάπη καὶ ἀληθινὴ στοργή, ὥστε γιὰ σᾶς, τοὺς νέους, ἀγόρια καὶ κορίτσια, νὰ παραμερισθοῦν τὰ ἐμπόδια καὶ ν’ ἀνοίξουν οἱ δρόμοι. Οἱ δρόμοι ποὺ ὀδηγοῦν στὴν κορυφὴ τῶν ὀραίων κοινωνικῶν ἐπιδιώξεων, στὸ τέρμα τῆς κατὰ τῆς ἀρετῆς.

Καὶ αὐτὸ στὴ βᾶσιν της εἶναι τὸ νόημα τῆς σημερινῆς ἑορταστικῆς ἡμέρας, ποὺ ὠργάνωσεν ἡ Ἐκκλησία μας μὲ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ παρισταμένου σεπτοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰερωνύμου.

Ἡθέλησε νὰ σᾶς κινητοποιήσῃ· ἠθέλησε νὰ σᾶς προσφέρῃ μιαν εὐκαιρίαν ἐπικοινωνίας σας μὲ τὸν Θεόν, μιαν ἀφορμὴν ἐσωτερικῆς συνομιλίας. Διότι πιστεύει, ὅτι ὁ νέος πρέπει συχνά νὰ αὐτοσυγκεν-

τρώνεται. Έπεδίωξε να έπιστημένη κάποια καθήκοντα που έχουν οι μεγαλύτεροι προς σας και κάποια χρέη που έχετε σεις προς τον έαυτόν σας: να σας βοηθήσει να προχωρήσετε στη ζωή σας με περισσότερον θάρρος και με όπλισμόν βιοθεωριακόν τέτοιον, που να έγγυάται την έπιτυχίαν σας και που να ανοίγει τους δρόμους, που υπάρχουν, άλλως, κίνδυνος να μείνουν αδιάβατοι και κλειστοί.

Και ή άποψινή μας έδω συγκέντρωσις άποσκοπεί εις τοϋτο άκριβώς: να συντελέσει ώστε, όσον είναι δυνατόν, να προχωρήσετε στη ζωή σας με αίσθημα ευθύνης και με πρόγραμμα θεμελιωμένον επάνω σε τίμιες βάσεις, σε σταθερό έδαφος.

Και είμαι ευτυχής, διότι μου δίδεται ή τιμητική ευκαιρία να χαιρετήσω έγώ άπόψε εκ μέρους της Έκκλησίας την ωραία και παλμώδη αυτήν συγκέντρωσιν σας και να μεταφέρω προς όλους σας την αγάπην της Έκκλησίας, ή όποια με άπεραντη στοργή σας εύλογεί επ' ευκαιρία της εισόδου σας εις τό ακαδημαϊκόν έτος. Ευλογεί τους πρωτοετείς, που εισήλθον πλησίον εις τον Πανεπιστημιακόν ή γενικώς τον σπουδαστικόν χώρον: εύλογεί τους παλαιότερους σπουδαστάς, που συνεχίζουν τας σπουδάς των: εύλογεί με συγκίνησιν τους τελειοφοίτους, που έτοιμάζονται διά την εισοδόν των εις τον στίβον της ζωής.

Άγαπητοί νέοι και νέες,
Πρέπει ν' ανοίξουν οι δρόμοι !

Οι δρόμοι που οδηγούν στην κοινωνική δημιουργία, στη περιοχή της άρετης. Αυτό είναι το αίτημα όλων σας. Το γνωρίζομε καλά. Τραυματίζεται συχνά ή ψυχή σας όταν, καθώς ξεκινάτε με καρδιά πλημμυρισμένη από ένθουσιασμό, συναντάτε εμπόδια στο δρόμο σας, που παρακωλύουν την προώθησιν σας, που κάποτε αναστέλλουν ή και ματαιώνουν το πρόγραμμά σας, το ψυχικό σας άνεβασμα.

Και ή πείρα βεβαιώνει ότι, όχι σπάνια, κάποιιο από τους νέους βρίσκονται καταμεσής του δρόμου, αδύναμοι να προχωρήσουν, υποχρεωμένοι να κοιτάζουν την κορυφήν με νοσταλγίαν.

Βέβαια, άνεβαίνουν πολλοί. Όσοι έχουν ικανότητες. Όχι, ασφαλώς, μόνον αυτοί. Άνεβαίνουν και οι «τυχεροί», κατά την καθημερινήν έκφρασιν. Άνεβαίνουν και κάποιοι άλλοι, που ό λαός τους όνομάζει «καταφερτζήδες». Όμως μένουν και άλλοι, που άπλώς σέρνουν τα βήματά των εις τις χαμηλές περιοχές.

Και όμως το αίτημα όλων είναι: Πρέπει ν' ανοίξουν οι δρόμοι. Άράγε τί συμβαίνει και δέν γίνεται πραγματικότητας ό πόθος αυτός ;

Είναι μεγάλο και καυτό το έρώτημα.

Θά μου δώσετε την άδειαν να εκθέσω μερικάς μου άπλως άπόψεις έτσι μόνον, για να ανοίξω το θέμα, για να δώσω σ' όλους σας άφορμήν για περισσότερες σκέψεις.

Α'

Λοιπόν, τί συμβαίνει και οι δρόμοι για πολλούς μένουν κλειστοί ;

Κατ' άρχήν θά ήθελα να τονίσω μίαν αλήθειαν. Ότι ή σημερινή νεολαία, σεις δηλαδή, είστε καλύτεροι από την ιδικήν μας γενεάν, όταν αυτή εύρίσκετο στην ήλικίαν σας. Έχετε περισσότεραν έφεσιν για μάθησιν. Κινείσθε εις ευρύτερους όρίζοντας. Φλέγεσθε από όρεξιν για μάθησιν. Έχετε πνευματικήν ώριμότητα μεγαλύτεραν. Είστε ένας κόσμος σκεπτόμενος. Η βελτίωσις των μέσων του πολιτισμού σας έχει άνεβάσει και σας έχει όπλίσει με πολλές δυνατότητες έπιτυχίας, που ήμεις, στα χρόνια μας, δέν τα είχαμεν εις τον βαθμόν αυτόν. Και αυτή ή έποχή, ή ιδική μας, δέν άπέχει πολύ από την σημερινήν. Μόλις 30 - 40 χρόνια.

Όμως είναι επίσης αληθές ότι, παρά τα πλεονεκτήματα αυτά, υπάρχουν σήμερα ώρισμένοι παράγοντες, κάποια έντονα προβλήματα, που έρχονται να καταστήσουν την πορείαν σας συχνά δύσκολον, την πνευματικήν σας θωράκισιν έπισφαλή, το μέλλον σας άβέβαιον. Τα ζούμε μαζί σας κι έμεις. Νοιώθουμε την άνάσα σας. Παίρνομε το χέρι σας και είναι ιδρωμένο, κάποτε και ματωμένο. Βλέπουμε τα μάτια σας: είναι θολά από το δάκρυ. Ζέ- ρουμε ότι :

α) Ξεκινάτε με όνειρα για τη ζωή σας: από τότε που άκόμη άρχίζει να ροδίξει ή έφηβεία σας. Άλλά να, λ.χ., σκοντάφτετε στην οικονομικήν άνεπάρκειαν της οικογενείας σας. Άν άποφασίσετε να σπουδάσετε, θά υποχρεωθήτε οι πιο πολλοί να εργάζεσθε, να ξευχητάτε, να υποσιτιζέσθε. Η νύχτα σας βρίσκει στη δουλειά, στο βιβλίο, με την παγερότητα της μονώσεως. Τί μυστικά δράματα κρύβονται άπόψε έδω εις αυτήν την αίθουσαν! Τί δάκρυα χύνονται όπίσω από τα κλεισμένα παράθυρα στα σπίτια σας! Τα έχουμε περάσει κι' έμεις...

β) Και μετά από αυτήν τη δυσκολίαν δημιουργείται εύθυσ άμέσως, σχεδόν, το πρόβλημα της εργασίας, της άπασχολήσεως. Νέα σκοτεινή πτυχή της ζωής σας αυτή. Διότι ζή υπό την άπειλήν της σπάθης της άνεργίας όχι μόνον ό μη μορφωμένος, αλλά και ό πτυχιούχος. Τί σημαίνει αυτό δι' έναν νέον, που αγωνίζεται να σπουδάσει, να άποκτήσει ένα πτυχίον και έπειτα να κάθεται με σταυρωμένα τα χέρια ή μάλλον με ματωμένα τα χέρια, να γυρίζη από γραφείο σε γραφείο, να χτυπάη πόρτες και να βρίσκει τους δρόμους κλειστούς, το ζέρομε όλοι. Και το πρόβλημα της εργασίας καθίσταται άκόμη όξύτερον προκειμένου περι νέας, ή όποια, έκδαπανηθείσα εις την έπαλξιν της σπουδής, άγωνίζεται μετά να έξεύρη εργασίαν, όχι διά να καλύπτη με τον μισθόν της τα περιττά της έξοδα, αλλά διά να βοηθήσει την οικογένειάν της, της όποιας ήμπορεί να είναι και πατέρας και μητέρα και προ-

στάτης. Δρόμοι κλειστοί, πού θρυμματίζουν τὰ όνειρα...

γ) Καί τήν όδύνην αύτήν τήν κάνει βαθύτερη ή άλλη πλευρά, τήν όποίαν καλοϋνται καί τὰ δύο φύλα νά αντιμετώπισουν. Η πλευρά τής οικογενειακής τακτοποιήσεως. Είναι καί διά τόν νέον τó πρόβλημα σοβαρόν. Πώς νά προχωρήση εις τήν συγκρότησιν οικογενείας χωρίς μίαν συγκεκριμένην εργασία; Καί ή νέα; "Όταν δέν διαθέτη οικονομικήν θωράκισιν, ή άποκατάστασις της γίνεται έξόχως προβληματική σήμερα. Βεβαίως, ή μορφωμένη κοπέλλα έχει ένα όπλον τήν μόρφωσιν, τήν θέσιν της, ίσως, στόν κρατικόν μηχανισμόν ή κάπου άλλοϋ. Είναι, όπως καί νά τó κάμης, αυτό μιά άσπίδα. Άλλ' ή άτακτοποιήτος κόρη; Καί όταν αύτή σκέπτεται ότι θά μείνη μιά μέρα χωρίς γονείς, άπροστάτευτη, χωρίς ιδικήν της οικογένειαν, καταλαμβάνεται από σκοτοδίνην. Καί ή θά μαρυνθῆ μέσα σέ χώρον χωρίς πνευματικόν όξυγόνον καί ήλιον ή θά συνθηκολογήση με τήν ιδέαν τοϋ «κυνηγήματος τής εύκαιρίας», πού, συνήθως, φαλκιδεύει τήν τιμιότητα καί καταλήγει σέ σημείον θλιβεράς ταπεινώσεως τής γυναικείας αξιοπρεπείας.

Κλεισμένοι δρόμοι. Ποιός θά τοϋς άνοιξη;

δ) Καί προχωρώντας στήν έρευνα, σταματοϋμε στή φλογισμένη περιοχή τής χαράς, τής ψυχγωγίας. Θέλετε νά χαρήτε. Ποιός μπορεί νά σάς άρνηθῆ αύτήν τήν έπιθυμίαν; Άγόρι ή κοπέλλα, πού δέν νοιώθουν τήν ανάγκην νά χαροϋν, είναι άρρωστοι.

"Όμως, άράγε, είναι πάντα εύκολον νά βρῆτε γύρω σας τήν χαράν, όπως τήν ζητάει ή ψυχή σας, ό καλλιεργημένος ψυχικός σας κόσμος; Πόσες φορές δέν νοιώθετε τόν κόρον, τήν ανάγκην ενός καθαρίου ποτηριϋ πού νά τó πιήτε με λαχτάρα καί νά μη μετανοιώσετε μετά; Καί ποιός λογικός καί ειλικρινής νέος μπορεί νά άρνηθῆ, ότι συχνά αυτό τó πρόβλημα γίνεται ανασταλτικός μοχλός καί κάποτε όδυνηρό χτύπημα στο άνέβασμά σας, στήν εύτυχία σας;

ε) "Όπως άλλο πρόβλημα είναι στή συνέχεια καί ή φιλία. Λαχταράει ή νεανική σας ψυχή νά βρῆ ένα πρόσωπο τίμιο, γνήσιο στα αισθήματά του, πρόθυμο στήν ώρα πού ή ανάγκη σφίγγει τήν ύπαρξί σας. Καί είσθε σεις οί νέοι τόσο ανθορμητικοί, τόσο πλούσιοι στο δόσιμό σας, τόσο θά έλεγα σπάταλοι στήν αγάπη σας! "Όμως δέν συμβαίνει νά μένετε συχνά με τήν πικρή τή γεϋσι τής διαφύσεως; Καί είναι όλίγοι εκείνοι, πού έξ αίτίας μιάς τέτοιας κίβδηλης φιλίας είδαν τήν προκοπήν των νά συντριβεται, τὰ όνειρά των νά γκρεμίζωνται, τήν οικογένειάν των νά διαλύεται, τήν καρδιά των νά κομματιάζεται; Είναι όλίγοι;

στ) Δέν είναι έπειτα πρόβλημα, καί μάλιστα σοβαρό καί δύσκολο, τó θέμα τής σχέσεως τών δύο

φύλων; "Ερχεται μόνο του. Κάποτε με τήν όρμήν βολίδος. Δέν πρέπει νά τó λύσετε μέσα σας; Καί ένας μορφωμένος νέος ή νέα δέν πρέπει νά τó αντιμετώπιση με λογική, με προσοχή, με φρόνησι, μακριά από τήν επίδρασι συναισθηματικών άκροτήτων; Καί είναι πάλιν όλίγοι οί νέοι στήν εποχή μας πού έσκόνταψαν έδω καί έπεσαν, κάποτε πολύ άσχημα, καί πόνεσαν πολύ; Καί έμεις, ή Έκκλησία, οί διδάσκαλοί σας, οί γονείς σας, οί άνθρωποι τής αγάπης σας, πού περιμένουμε αύτὰ τὰ παιδιά μ' άνοιχτά τὰ χέρια καί τήν καρδιά, πόσες φορές δέν μείναμε περιμένοντας μ' άνοιχτή τήν πληγή τής καρδιάς μας!

Δέν είναι πρόβλημα κι' αυτό;

ζ) Καί δέν είναι έπειτα πρόβλημα, πού καμιά φορά γίνεται πέτρα άσήκωτη, ό γάμος; "Όχι από τήν οικονομική. Άπό τήν σκοπιά τής έσωτερικής του δομής, τής ψυχικής προσεγγίσεως, τής αγάπης; "Ο γάμος πού τόν θέλετε λιμάνι, νά γίνεται Φαλκονέρα, επάνω στήν όποία νά σπάξη τó καράβι σας με τὰ λευκά πανιά!

Άλήθεια, τί όμορφη ή οικογένεια, με τó σπιτάκι τó άπλό, με τήν αγάπη τήν άκέραια, με τοϋς άγγέλους τής χαράς, τὰ παιδιά! "Όμως πόσα λάθη γίνονται σ' αύτó τó θέμα! Πόσα ναυάγια!

Μά έμεις, παιδιά, σάς αγαποϋμε. Καί δέν θέλουμε νά πονέσετε. Αϋριο, αν συμβῆ (νά μη δώση ό Θεός) νά άποτύχετε στο θέμα τούτο τó πύρινο, θά σταθῆτε μπροστά μας καί με παράπονο θά μās πῆτε: Καλά έμεις δέν ξέραμε. Μās έμέθυσεν ή ζωή με τó τραγούδι της τó πλάνο. Άλλά σεις; Γιατί δέν ήλθατε κοντά μας μ' αγάπη, με κατανόησι, με σοφία νά μās προφυλάξετε; Είναι εύκολο καί δυνατó τώρα νά μαζέψουμε τὰ σχισμένα πανιά, τὰ σπασμένα κατάρτια, νά ξαναφτιάξουμε τή βάρκα μας, νά ξαναμποϋμε στόν άγώνα;

Τί θά ποϋμε τότε σέ σάς, στο Θεό; Τί θά ποϋμε;

η) Καί τó θέμα τής πίστεως; Αϋτῆς τής πίστεως, πού 2.000 χρόνια ήταν τó νῆμα πού κρατοϋσε τις καρδιές, τις προσδοκίες τών λαών δεμένες με τó Σταυρό καί τήν Άγάπη τοϋ Διδασκάλου τής Τιβεριάδος, πού έδωσε τó αίμα Του για νά μη πεθάνη ή ζωή στόν κόσμο!

"Ερχονται στιγμές, τó ξέρουμε, πού στέκεσθε με έρωτηματικά στο θέμα: Θεός, ψυχή, ήθικοι κανόνες, πίστι μεταφυσική. Χίλιοι δύο παράγοντες σφυροκοποϋν τó κάστρο σας για νά τó ύποτάξουν. Μεγάλο πρόβλημα στ' αλήθεια. "Όμως δέν μπορείτε νά μη πάρετε θέσι. Δέν μπορείτε νά μη τó αντιμετώπισετε. Δέν είναι από τὰ θέματα πού επιδέχονται περιφρόνησι, σήκωμα τοϋ ώμου ειρωνικό. "Έχει άντίκτυπο στή ζωή σας ή θέσι πού θά πάρετε στο πρόβλημα τής πίστεως. Η θά τó υπερπηδήσετε με τήν άποδοχή σας ή θά πέσετε επάνω του. Καί καλά αν τó λύσετε σωστά. "Αν όμως δέν τó

λύσετε ; Θα ἔχετε μετὰ ἄλλες πολλές δυνάμεις μέσα σας, ὥστε νὰ προχωρήσετε στὴ ζωὴ μὲ ἀκρωτηριασμένη τὴν πίστι ; Μπορεῖ νὰ γίνετε ἐπιστήμονες μεγάλοι. Μπορεῖ νὰ καταλάβετε θέσεις ἐντυπωσιακές. Θα γίνετε ὅμως εὐτυχισμένοι ; Ὁ Ἀνατόλ Φράνς, ὁ Γάλλος λογοτέχνης ποὺ πέθανε πρὶν ἀπὸ χρόνια, ἦταν ὁ χονδροειδέστερος, ἴσως, χλευαστὴς τῆς θρησκείας μεταξύ ὄλων τῶν ὁμοίων του. Εἶχε πλουτίσει ἀπὸ τὰ βιβλία του, ποὺ συνήθως ἔθιγαν τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἠθικήν.

Ὁ Μπουσιόν, ὁ ἔμπιστος γραμματεὺς του, ἀναφέρει ὅτι κάποτε ὁ Φράνς ἐμπιστεύθηκε σὲ κάποιον φίλο του τὸν μυστικό του κόσμον : «Ὀλοι, εἶπε, μὲ θεωροῦν εὐτυχισμένο. Ἔχω πλοῦτη, ἔχω δόξα, ἔχω κοσμικὴ ἀπολαύσεις καὶ χαρές, ὅμως, ἂν θὰ σοῦ ἦταν δυνατόν νὰ εἰσχωρήσης μὲ τὸ βλέμμα μου στὴν καρδιά μου, θὰ ὀπισθοχωροῦσες ἀπὸ φρίκη. Δὲν πιστεύω νὰ ἔζησεν ἄνθρωπος στὸν κόσμον δυστυχέστερος ἀπὸ μένα. Μὲ ζηλεύεις γιὰ τὶς εὐτυχίες μου ! Καὶ ὅμως δὲν ἐγνώρισα ποτὲ τὴν εὐτυχία. Ποτέ ! Οὔτε μιὰ μέρα, οὔτε μιὰ στιγμή»...

Σκιὰ ἐκάλυψε τὶς καρδιές μας... Τραγικὴ ὁμολογία... Ὅλα αὐτά, φίλοι μου, δὲν εἶναι προβλήματα ; Καὶ δὲν συμφωνεῖτε, ὅτι γίνονται συχνὰ ἐμπόδια στὸν ὁμαλό σας δρόμον ; Καὶ δὲν εἶναι αὐτοὶ οἱ δρόμοι μόνον δρόμοι ἐπαγγελματικῆς τακτοποιήσεως, καταλήψεως θέσεων, οικονομικῆς διασφαλίσσεως. Εἶναι καὶ δρόμοι ψυχικῆς γαλήνης καὶ ἐσωτερικῆς ἰσορροπίας. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος μόνον σάρκα ; Δὲν ἔχει ἄλλες ἐφέσεις ; Καὶ δὲν ὑπάρχουν παραδείγματα ἀνθρώπων ποὺ μέσα στὴν ἄνεσι ζοῦν κουρασμένοι καὶ μέσα στὸν πλοῦτον τους ζοῦνε φτωχοὶ σὲ χαρὰ καὶ στὸ τέλος δίνουν διέξοδον μὲ τὴν αὐτοκτονία ;

Β'

Εἶδατε, καλοὶ μου φίλοι, πόσα προβλήματα ἀναπηδοῦν καὶ ζώνουν τὴν ὑπαρξί σας ;

Καὶ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἐρωτήσετε μὲ ἀπορία τὸν ἑαυτὸ σας, τοὺς ἄλλους. Καὶ ποῦ ὀφείλεται ἡ δημιουργία καὶ ἡ ἔντασις αὐτῶν τῶν συγκλονιστικῶν προβλημάτων ; Θα θέλατε νὰ μοῦ δώσετε τὴν πίστωσιν τοῦ χρόνου, ποὺ μοῦ χρειάζεται, γιὰ νὰ ἐπισημάνω ἀπλῶς μερικὲς αἰτίες ;

-1) Ἄλλαξε, φίλοι μου, κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς. Τὸ νοιώθουμε ὅλοι. Ὁ βίος μας στηρίζεται πολὺ ἐπὶ καθαρῶς ὑλιστικῶν βάσεων. Ἐγινε δαπανηρότερος. Αἱ οἰκογένειαι ἀντιμετωπίζουν μὲ διαφορετικὰ κριτήρια τὰ προβλήματά των. Ἐγίναμε ὅλοι σκλάβοι τῶν ἀναγκῶν, ποὺ δημιουργήσαμε μόνον μας. Ἐγινεν ἐπιφάλτης τὸ θέμα τῆς ἀνταποκρίσεως μας στὶς κοινωνικὲς ὑποχρεώσεις.

2) Ὁ μαζικὸς κατόπιν τρόπος ζωῆς, ποὺ ἐπικρατεῖ σήμερον εἰς τὴν κοινωνίαν, ὅπου τὸ ἄτομον χάνεται μέσα στὸ ἀνώνυμον πλῆθος, στὴ φαγάναν

τοῦ διεθνισμοῦ, συνετέλεσεν ὥστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἰδίαι σεῖς οἱ νέοι, νὰ αἰσθάνεσθε ὅτι χάνετε τὸ αἶσθημα τῆς ἀσφαλείας, τὴν προσωπικότητά σας καὶ τὴν πνευματικὴν σας αὐτονομίαν. Ἡλαττώθη πολὺ ἡ γοητεία τῆς προσωπικῆς ἐπιβολῆς. Ἐγίναμε μᾶζα, ποὺ ὁ ὁδοστρωτὴρ τῆς κοινωνικῆς ἀφομοιώσεως ἰσοπεδώνει τὰ πάντα. Καὶ τὸ στοιχεῖον αὐτὸ προκαλεῖ ἔντονον μέσα σας ἀντίδρασιν. Ἀγωνίζεσθε νὰ κάμετε ζωντανὴν τὴν παρουσίαν σας στὸ κοινωνικὸν περιβάλλον. Κάποτε αὐτὸς ὁ ἀγῶνας συνοδεύεται μὲ ὀρμὴν καὶ ἴσως ἐξαλλοσύνην. Εἶναι τότε μιὰ πορεία μέσα στὰ βράχια, ποὺ θέλετε νὰ ἀνοίξετε δρόμον δικόν σας. Ἀντιδροῦν οἱ γύρω σας, συνήθως, σ' αὐτὲς τὶς ἐκδηλώσεις σας. Καὶ σὰς κατηγοροῦν.

Ἐπάρχει, βλέπετε, ἡ ἔρμηνεία τῆς στάσεώς σας, χωρὶς βέβαια, νὰ σημαίνει ὅτι ὁ τρόπος δράσεώς σας εἶναι πάντα καὶ ὁ καλύτερος.

3) Ἡ ὑπαρξις κατόπιν ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά τοῦ κομπάζοντος πλοῦτου καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τῆς κραυγαζούσης πτωχείας, ἔχει ἄμεσον δυσμενῆ ἐπίδρασιν ἐπάνω σας. Διότι ὁ μὲν νέος τῆς πλουσίας οἰκογενείας γίνεται, ὄχι σπάνια, ἐγωϊστής, περιφρονητὴς τῶν ἄλλων, σπάταλος καὶ προκλητικός. Ὁ δὲ τῆς πτωχῆς, ποὺ ἀντιμετωπίζει πρόβλημα ζωῆς καὶ βλέπει τὸν ἄλλον ἢ τὴν ἄλλην «ἐνδεδυμένους πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραϊνομένους καθ' ἡμέραν λαμπρῶς», αἰσθάνεται μέσα του ὀρμητικὴν τὴν ἀγανάκτησιν κατὰ τῆς κοινωνίας καὶ γίνεται μισάνθρωπος, ἐπαναστάτης, διότι πιστεύει, ὄχι βεβαίως πάντα ὀρθά, ὅτι οἱ πάντες εἶναι μέτοχοι τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας, διότι οἱ πάντες ἢ τὴν ὑποθάλλουν νομοτύπως ἢ τὴν καλύπτουν δυναμικῶς.

4) Καθ' ἣν ἐποχὴν ἔπειτα ὁ νέος διαμορφώνει τὸ ψυχικόν του περιεχόμενον, διαπιστώνει ὅτι τὸ παράδειγμα τῶν ἀνθρώπων δὲν τὸν οἰκοδομεῖ. Ὅταν βλέπετε ὅτι ὠραῖαι πράξεις, ἀποκαλύπτουσαι ἡρωϊσμόν καὶ αὐτοθυσίαν, δὲν τυγχάνουν, σχεδόν, οὐδεμιᾶς ἀναγνωρίσεως ἀπὸ μέρους τῆς κοινωνίας, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ ἀσύστολος καταπάτησις τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς δικαιοσύνης ὄχι μόνον δὲν στηλιτεύονται, ἀλλὰ καὶ ἀμείβονται συχνότατα ἀπὸ τὴν κοινωνίαν, ἀναπόφευκτον εἶναι νὰ κλονίζεται μέσα σας ἡ ἀξία τοῦ καλοῦ καὶ νὰ δημιουργηθῆται ἡ ἐντύπωσις, ὅτι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἡ εἰλικρίνεια θεωρεῖται ὡς ἀνοησία καὶ ἡ αὐτοθυσία χαρακτηρίζεται ὡς ἀδυναμία. Ἐγραφε κάποιος σύγχρονος κοινωνιολόγος, ὅτι σήμερον ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα πὼς διὰ νὰ ἐπιτύχη κανεὶς στὴ ζωὴ του χρειάζεται νὰ εἶναι «ἐπιτήδειος, ἐλαφροσυνείδητος, ἀδίστακτος καὶ καιροσκοπός».

Ὅμως, ἀνεξάρτητα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ συμβαίνουν, δὲν νομίζετε, φίλοι μου, ὅτι εἶναι ἀνάγκη, πέραν ἀπὸ τὸ βόλεμα στὴ ζωὴ, πέραν ἀπὸ τὶς ἐπιδιώξεις μας, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχουν κάποιοι κανόνες, ποὺ θὰ στέκωνται κατακόρυφοι γιὰ νὰ ρυθμίζουν τὴ ζωὴ τῶν ἀτόμων καὶ τῆς κοινωνίας ; Κάποιες

γραμμές θεμελιακές, που θα σφραγίζουν τὰ ὄρια τῆς τιμιότητος καὶ τῆς ἀνθρωπιᾶς καὶ νὰ διαχωρίζουν τὴν κοινωνίαν ἀπὸ τὴν ζούγκλαν, ὅπου κυριαρχεῖ ἡ φυσικὴ ἐπιλογὴ καὶ ἡ δύναμις τοῦ ἰσχυροτέρου ;

Πῆτε μου, εἶναι ἄραγε μιὰ αὐστηρὰ θεολογικὴ τοποθέτησις αὐτὴ ἢ εἶναι μιὰ ἀντιμετώπισις τιμίων ἀνθρώπων που κοιτᾶζουν τίμια τὴ ζωὴ ;

Νομίζω, τὸ δεύτερον!

Ἦταν θλιβερός ὁ πίναξ τῶν παραγόντων, που ἐπηρεάζουν δυσμενῶς τὴν πορείαν σας, που κλείουν τοὺς δρόμους σας. Βέβαια, δὲν λείπουν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν μας καὶ οἱ συντελεσταί, που σᾶς ὑποβοηθοῦν γιὰ νὰ συγκροτηθῆτε σὲ μιὰ ἄρτια προσωπικότητα, χωρὶς ἐνόχους συμβιβασμούς, μὲ ὑψωμένην τὴν σημαίαν τῆς ἀληθείας.

Ἀλλά, πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ, ὅτι αὐτοὶ εἶναι περιωρισμένης, ἀτυχῶς, δράσεως καί, ἴσως, λιγάκι περιφρονημένοι. Δὲν μένει παρὰ νὰ ζοῦμε μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι σύντομα θὰ γίνουν καὶ ἐμφανεστεροὶ καὶ θετικώτεροι.

Γ'

Καὶ ἐδῶ που φθάσαμε, γεννᾶται τὸ ἐρώτημα : Καλά. Καὶ τί πρέπει νὰ γίνῃ ;

Τέσσαρες, φρονῶ, ὅτι εἶναι οἱ παράγοντες, οἱ ὅποιοι εἶναι δυνατὸν καὶ ὀφείλουν νὰ ἐπηρεάσουν τὴν κατάστασιν, διὰ νὰ παραμερισθοῦν οἱ ὀγκόλιθοι, που κλείνουν τοὺς δρόμους σας.

1) Ἡ κοινωνία, 2) τὸ Κράτος, 3) ἡ Ἐκκλησία καὶ 4) σεῖς οἱ ἴδιοι.

Μιὰ σύντομος ἀνάλυσις τῶν δυνατοτήτων τῶν τεσσάρων αὐτῶν παραγόντων θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ καθορίσωμεν τὸ δέον γενέσθαι.

Καὶ 1) Ἡ Κοινωνία.

Μὲ τὴν ἔννοιαν κοινωνία θέλω νὰ χαρακτηρίσω δύο κυρίως παρατάξεις: α) Γενικῶς τοὺς μεγάλους εἰς τὴν ἡλικίαν, τὴν γενεὰν τῶν πρεσβυτέρων, εἴτε εἶναι γονεῖς σας εἴτε εἶναι ἀπλᾶ μέλη τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Καὶ β) ἐκείνους, οἱ ὅποιοι σᾶς ἐπηρεάζουν εἴτε μὲ τὴν γραφίδα εἴτε μὲ τὸν λόγον εἴτε μὲ τὴν τέχνην εἴτε μὲ οἶονδήποτε ἄλλον τρόπον.

Θὰ ἀναφερθῶ κατ' ἀρχὴν εἰς τοὺς πρεσβυτέρους τὴν ἡλικίαν καὶ θὰ εἶπω, ὅτι ἓνα μεγάλο τμήμα εὐθύνης διὰ τὴν συσσώρευσιν τόσων προβλημάτων καὶ ἐμποδίων εἰς τὸν δρόμον τῆς νεολαίας ὀφείλεται εἰς ἡμᾶς τοὺς μεγαλύτερους. Γράφει ἓνας σύγχρονος ἔρευνητής: «Πιστεύω ὅτι ἡ ἐπαναστατικὴ ἐν πολλοῖς διαθέσις τῆς σημερινῆς νεολαίας εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ἀφ' ἐνὸς μὲν τῆς περιφρονήσεως τῶν μεγάλων πρὸς τὴν νέα γενεά, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς ἀνικανότητος καὶ ἀβελτηρίας που ἔδειξαν οἱ ἐνήλικες στὴν ὑποχρέωσι που εἶχαν νὰ συνδυάσουν τὰ μηνύματα τῶν νέων καιρῶν μὲ τὴς καθιερωμένες ἀξίες

καὶ νὰ ποτίσουν μὲ τὸ κρᾶμα τοῦτο τὸ διψασμένο καὶ εὐφορο χωράφι, που λέγεται νεότης».

«Ἡ προσέγγισις, λοιπόν, ἡμῶν πρὸς σᾶς, που ἀγκαλιάζετε τὴ ζωὴ μὲ πρωτόφαντο πάθος, ἢ κατανόησις τῶν προβλημάτων σας, που σᾶς βασανίζουν καὶ ἡ ἔμπρακτῃ συμπαράστασι μας στὸν ἀγῶνα σας ἡμπορεῖ νὰ θεμελιώσῃ μιάν συνεργασίαν, που νὰ ἐγγυηθῇ τὴν προκοπὴν σας. Σεῖς εἰσθε, ἄς τὸ ποῦμε ξανά, τὸ μονιμώτερο καὶ ἀσφαλέστερο κεφάλαιο, ἐπάνω στὸ ὅποιον βασιίζουν τὰ μικρὰ ἔθνη, ἀλλὰ καὶ τὰ μεγάλα, τὴν τωρινὴ των ὕπαρξι καὶ τοὺς αὐριανούς ὄραματισμούς των».

Εἶναι γιὰ τοῦτο ἀνάγκη ἡ ἰδικὴ μας γενιά, ἐσᾶς, τὴ φλογερὴ νεολαία μὲ τοὺς πτερυγισμούς καὶ κάποτε μὲ τοὺς μαιανδρώδεις ψυχικοὺς ἀκροβατισμούς, νὰ σᾶς συνοδεύσῃ στὴν ἀγωνιώδη πορεία σας. Πρέπει νὰ σμικρύνωμε τὴν ἀπόστασι που χωρίζει τὸν κόσμον μας ἀπὸ τὸν ἰδικόν σας. Σεῖς ἡμπορεῖτε νὰ γίνετε καλοὶ, ἂν ἐμεῖς σᾶς δώσωμεν τὸ παράδειγμα τῆς ὑγείας καὶ τὸ μέτρον τῆς ἀρετῆς. Ἡ πνευματικὴ ὑποτονία τῆς ἐποχῆς μας εἶναι καρπός, ἀτυχῶς, τῶν ἰδικῶν μας παραλείψεων καὶ λαθῶν. Δὲν διορθώνονται τὰ λάθη ἂν δὲν τὰ ἀναγνωρίσῃ ὁ ἔνοχος. Θὰ ἡμπορούσαμε ἄρα γε ἡμεῖς οἱ μεγαλύτεροι νὰ σᾶς ἀτενίσωμεν στὰ μάτια σας χωρὶς νὰ κατεβάσωμεν ἀπὸ ἐντροπὴν τὰ ἰδικὰ σας ;

Ἐκάμαμεν λάθη. Τὸ ἀναγνωρίζωμεν. Ἴσως ἡμεῖς νὰ ἐκλείσαμε πολλοὺς δρόμους ἰδικούς σας. Καὶ εἶναι καιρὸς ἡμεῖς οἱ μεγαλύτεροι νὰ ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν σας, τὸ παράπονόν σας. Πιστεύω ὅτι δὲν θὰ εἶναι οὔτε ἔξאלλες οἱ ἀπαιτήσεις σας οὔτε παράλογες. Πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἓνας διάλογος μεταξύ μας. Νὰ μὴ μιᾶμε μόνον ἡμεῖς. Βέβαια, καὶ σεῖς θὰ ἔχετε τὴν εὐαισθησίαν νὰ ἀκούτε, ἀλλὰ καὶ νὰ μιᾶτε. Ἐλευθερα. Χωρὶς πείσματα. Διότι δὲν εἶναι διάλογος πάλιν νὰ μιᾶτε μόνον ἐσεῖς. Οὔτε πάλιν γίνεται συζήτησις μὲ βᾶσιν τό: «σώπα ἐσύ· δὲν ξέρεις». Πρέπει, εἶναι ἀλήθεια, νὰ σκύψωμεν ἡμεῖς οἱ μεγαλύτεροι πιὸ κοντὰ σας. Θυμᾶμαι κάποτε ἓνα θαυμάσιο γιατρό στὸν Εὐαγγελισμό. Πέθανε, δυστυχῶς. Εἶχα πάει γιὰ ἓνα check — up. Εἶχεν ἓνα ἀκουστικὸ γιὰ τὴν καρδιά. Μιὰ μέρα μου εἶπεν: «Θὰ ἀκούσω σήμερα μὲ τὸ αὐτί μου, χωρὶς ἀκουστικόν. Εἶναι, ξέρετε, καλύτερα. Εἶμαι πιὸ κοντὰ στὴν καρδιά σας».

Ἦταν μιὰ σωστὴ ἐνέργεια τοῦ γιατροῦ, που μᾶς ἀνοίγει μιὰ μέθοδο. Νὰ μὴ ἐρχόμαστε κοντὰ σας μὲ ἀκουστικά, μὲ πολλὰ ἀπαιτήσεις, που μᾶς δίδει ἡ ἡλικία μας. Νὰ σκύβωμεν ἀπλᾶ στὴν καρδιά σας καὶ νὰ ἀκούμε τοὺς κτύπους σας. Κάνομε, οἱ περισσότεροι τουλάχιστον, ἓνα λάθος· τὸ ἴδιο λάθος κάνουν καὶ οἱ γονεῖς. Σᾶς βλέπομεν διαρκῶς σὰν παιδιὰ, σὰν μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου, μὲ τὸ πηλίκιο, μὲ τὴς πλεξούδες στὰ μαλλιά, που ἔχετε πάντα ἀνάγκη ἀπὸ διδαχὴν καὶ ἴσως καὶ ἀπὸ... βέργαν.

Ὅμως εἶναι καιρὸς νὰ ἀρχίσῃ μιὰ ἀπλὴ καὶ τίμια συνομιλία μεταξύ μας. Μὲ συνέπειαν. Καὶ μὲ

συνέχαιαν. Ούτε ἡμεῖς θὰ εἴμεθα οἱ κήσσορες. Ούτε σεῖς θὰ εἴσθε οἱ ἀδιακόπως ἐκπαιδευόμενοι...

Θὰ γίνωμεν οἱ φίλοι, πού στήν πορεία μας οὔτε ἐμεῖς θὰ ξεχάσωμεν τήν θέσιν μας οὔτε σεῖς τήν ἰδιότητα σας.

β) Καί ἤδη θὰ ζητήσω τήν ἄδειαν διὰ νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις πρὸς ἐκείνους, πού μὲ τήν τέχνην των, τήν σκέψιν των, τὸν λόγον των ἐπηρεάζουν σοβαρώτατα τήν νεολαίαν στήν πορείαν της. Τους ἀποκαλεῖ ὁ κόσμος «πνευματικούς ἀνθρώπους». Δὲν γνωρίζω ἂν εἶναι ὅλοι ἄξιοι αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος.

Ὁ μεγάλος Γάλλος συγγραφεὺς καὶ πολιτικὸς τῶν τελευταίων ἐτῶν Paul Claudel εἶπε κάποτε τὸ ἐξῆς συγκλονιστικόν: «Ὅταν γράφω ἢ ὁμιλῶ πρὸς τοὺς νέους, εὐρίσκομαι γονατιστός, ὡσὰν νὰ ἀτεινίζω τήν Παναγίαν Τριάδα». Μὲ αὐτὴν τὴν συνείδησιν θὰ πρέπει σεῖς, οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι, νὰ βλέπετε τὴ νεότητά. Ἡ τροφή πού τῆς διδετε πρέπει νὰ εἶναι Ἑλληνικὴ καὶ Χριστιανικὴ. Καὶ τὸ θέαμα καὶ τὸ ἔντυπον καὶ ἡ μουσικὴ καὶ τὰ πνευματικὰ ἄλλα προϊόντα σας ἄς εἶναι καρπὸς εἰλικρινῶν ἀγάπης πρὸς τήν γενεάν πού ἔρχεται. Ἄς μὴ γίνεταί ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως. Ὑποχρεούσθε νὰ τῆς δώσετε τὸ καλύτερον μέρος τῆς ὑπάρξεώς σας, τὸν ὑγιέστερον καρπὸν τοῦ εἶναι σας.

Ἔχομεν, τὸ πιστεύω, τήν καλύτεραν νεολαίαν τοῦ κόσμου. Ἄς σεβασθῶμεν τὰ ὄνειρά της. Ἄς τὴν θρέψωμεν ὄχι μὲ τὰ ξυλοκέρατα τοῦ ἀσώτου, ἀλλὰ μὲ τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν τοῦ Θεοῦ.

Τὰ ρόδα της εἶναι κρίμα νὰ ἀποφυλλισθοῦν. Εἶναι κρίμα!

2) Τὸ κράτος, ἀκολούθως, εἶναι ὁ δευτέρος παράγων, πού ἡμπορεῖ νὰ βοηθήσῃ στὸ ἀνοιγμα τῶν δρόμων σας.

Μὲ πάνταν σεβασμὸν πρὸς τὸ ἐπίσημον Κράτος, πού ἀγωνίζεται νὰ δημιουργήσῃ τὰς προϋποθέσεις μιᾶς εὐνομούμενης πολιτείας, ἀπευθυνόμεθα καὶ προτείνωμεν:

α) Τὴν συγκρότησιν ἐιδικῆς ὑπηρεσίας νεότητος, σκοπὸς τῆς ὁποίας θὰ εἶναι ἡ ἐνδελεχὴς μελέτη τῶν προβλημάτων σας, ἡ εὑρεσις τῶν προσφόρων μέσων καὶ μεθόδων ἀγωγῆς σας, ἡ ἐπισήμανσις τῶν ἐιδικῶν πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν σας ἀναγκῶν καὶ ἡ μετ' ἀγάπης προώθησις των εἰς τὸν χῶρον τῆς πραγματοποιήσεως.

β) Νὰ προσεχθοῦν τὰ μέσα ψυχαγωγίας. Εἶναι ἀνεπίτρεπτον τὸ μεγαλύτερον θέμα σας, ἡ χαρά σας, νὰ εὐρίσκεται συχνὰ εἰς χεῖρας ἀδιστακτῶν ἀνθρώπων, μεταβαλόντων τὸ συγκλονιστικὸν αὐτὸ πρόβλημά σας εἰς εὐκαιρίαν αἰσχροῦ χρηματισμοῦ.

γ) Νὰ δημιουργηθοῦν Κέντρα Νεότητος ὑγιῶς μορφῆς, γήπεδα, τόποι ἀθλήσεως, ἰδρύματα προστασίας σας.

δ) Νὰ μελετηθῇ τὸ μέγα καὶ καυτὸ θέμα τῆς ἐπαγγελματικῆς τακτοποιήσεώς σας ἅμα τῆ λήψει

τοῦ πτυχίου σας, διὰ νὰ μὴ δημιουργηθῇ μετὰ ἐκείνην ἡ ἀλυσίδα τῶν ἀνέργων, πού ἀπειλεῖ τὴν εὐστάθειαν τοῦ ἔθνους.

Ἐνα θερμοκήπιο ἀγάπης σᾶς χρειάζεται.

Ἐκεῖ θὰ ζωογονηθῇ ἡ ψυχὴ σας ἀπὸ τὸν ἥλιον τῆς στοργῆς καὶ θὰ ἀνθοφορῇ εὐτυχίαν καὶ προκοπήν.

3) Καὶ ἤδη ἐρχόμεθα εἰς τὸν ρόλον τῆς Ἑκκλῆσιας.

Φίλοι σπουδασταὶ καὶ σπουδάστρια.

Εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω τὸ στοργικόν, τὸ ἀνύστακτον ἐνδιαφέρον τῆς Ἑκκλησίας σὴ μερὸν πρὸς σᾶς. Ὁ Μακαριώτατος, εἰς ἐπίσημον ὥραν, εἶπεν, ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1 θέμα τῆς Ἑκκλησίας εἶναι τὸ θέμα τῆς νεολαίας.

Καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἡ Διοίκησις τῆς Ἑκκλησίας μας στρέφει τὰς σκέψεις της καὶ τὰς προσπάθειάς της. Ἐπιστρατεύει ἤδη ἱκανοὺς ἀνθρώπους καὶ μὲ ἐμπνευσιν καὶ μὲ φαντασίαν διὰ τὴν μελέτην τῶν θεμάτων καὶ προβλημάτων σας. Συγκροτεῖ ἐιδικὰς ἐπιτροπὰς, τῶν ὁποίων ἔργον εἶναι ἡ ἀντιμετώπισις τῶν νεανικῶν ζητημάτων μὲ ρεαλισμὸν καὶ πρακτικὸν πνεῦμα. Ἐχει εἰς τὸ πρόγραμμά της νὰ σταθῇ θετικῶς κοντὰ σας, νὰ σᾶς ἀγκαλιάσῃ μὲ εἰλικρίνειαν, χωρὶς ἀκρότητας καὶ μωπῖαν, νὰ θρέψῃ τὴν ὠραίαν ψυχὴν σας μὲ τὸ αἷμά της, νὰ ποτίσῃ τὸ εἶναί σας μὲ τὸν χυμὸν τῶν ἰδανικῶν της, νὰ διευκολύνῃ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ τὴν σπουδὴν σας, νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν πλευρὰν τῆς ἐπαγγελματικῆς τακτοποιήσεώς σας. Θέλει νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν μόρφωσίν σας: τὴν θωράκισίν σας μὲ ἐφόδια, πού ἐγγυῶνται τὴν ἐπιτυχίαν. Θέλει νὰ καμινέσῃ τὸ ψυχικὸν μέταλλον μέσα εἰς τὸ πῦρ τῆς θείας ἀληθείας της, διὰ νὰ ἀποκαθαρθῇ ἀπὸ κάθε στοιχείου ἀχρηστοῦ ἢ καὶ ἐπιβλαβῆς. Θέλει μὲ τὸ χεῖρ της πού κρατεῖ τὸν Σταυρὸν καὶ τὸ Ἄγ. Ποτήριον νὰ παραμερίσῃ τοὺς βράχους πού φράσσουσιν τοὺς δρόμους σας πρὸς τὴν καταξίωσιν τῆς νεότητός σας. Ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς κλείσῃ μέσα στίς πτυχώσεις τοῦ ματωμένου ράσου της, πού τόσες φορὲς ἐκλείσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ὑπερηφάνου μὲν, ἀλλὰ πάντοτε ἀδικουμένου καὶ δεινοπαθοῦντος λαοῦ καὶ νὰ σᾶς προφυλάξῃ ἀπὸ τὸν κοινωνικὸν παγετῶνα, πού ἀπειλεῖ νὰ μαράνη τὰ πνευματικὰ σας φύτρα.

Ἐπιθυμεῖ νὰ σταθῇ στὸ πλευρό σας ὡς κυματοθραύστῃς τοῦ κακοῦ, διότι ἀπὸ σᾶς περιμένει νὰ ἐπιστρατευθοῦν αὔριον οἱ ἡγέται τοῦ ἔθνους, οἱ πρυτάνεις τῆς διανοήσεως, οἱ θεμελιῶται τῆς πνευματικῆς ἀκτινοβολίας τοῦ γένους, οἱ πύρινοι καὶ ἀκέραιοι τῆς Ἑκκλησίας ποιμένες, οἱ φωτισμένοι οἰκογενειάρχαι.

Πόθος της εἶναι νὰ κάμῃ σαφῆ ἐνώπιόν σας μίαν ἀλήθειαν, ἀμετακίνητον, σωτηριώδη. Ὅτι, ὅτι-δήποτε καὶ ἂν συμβαίη εἰς τὴν πορείαν σας, πρέπει νὰ γίνῃ πεποιθήσις σας, ὅτι μόνον ὁ Χριστὸς δίδει νόημα εἰς τὴν ζωὴν καὶ ὅτι μόνον ἡ Χριστιαν-

νική πίστις ίκανοποιεί τὰς βαθυτέρας ἀνάγκας καὶ ἐφέσεις τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὴν τὴν ἀπαρασάλευτον ἀλήθειαν πρέπει νὰ τὴν ἀποδεχθῆτε μὲ πλήρη ἐμπιστοσύνην. Διότι αὐτὴ ἡ ἀλήθεια θὰ δώσῃ περιεχόμενον στὴ νεανική σας ὁρμὴ καὶ θὰ χαρίσῃ εἰς τὸ πέρασμά σας τὴν αἴγλη τῆς δημιουργίας.

Λαχτάρᾳ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ σᾶς βοηθήσῃ νὰ γίνετε λεβεντόψυχοι ἀγωνισταὶ τοῦ καλοῦ, ἔστω καὶ ἂν στὴν πορεία σας ἔχουν ματώσει τὰ χέρια σας ἀπὸ τὶς σπατιές τῶν ἐχθρῶν τῆς εὐτυχίας σας. Τὰ χέρια ἂς ματώσουν· πόλεμος γίνεται, ἄλλως τε. Οἱ ψυχές σας μόνον νὰ μὴ πληγωθοῦν θανασίμως.

Ἐπιθυμία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ σᾶς δώσῃ τὸ ἀληθινὸν νόημα τῆς παρούσης, ἀλλὰ καὶ τῆς μελλούσης ζωῆς. Νὰ σᾶς πῆ ὅτι ἡ γῆ δὲν εἶναι τόπος ἁμαρτίας μόνον. Εἶναι καὶ προγεφύρωμα τοῦ οὐρανοῦ. Νὰ σᾶς δείξῃ τὸ στάδιον τῶν ὠραίων ἀθλημάτων τῆς ἀρετῆς καὶ νὰ τονίσῃ, ὅτι μέσα ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα καὶ τὸν ἰδρώτα περνάει ἡ ψυχὴ ποὺ θέλει νὰ εἶναι ἀετὸς καὶ ὄχι γλοιῶδες ἐρπετόν. Νὰ σᾶς βεβαιώσῃ, ὅτι ἔχει ἡ γῆ τὶς ὁμορφίες της καὶ τὶς χαρὲς της, ἀλλὰ πρέπει αὐτὲς νὰ θεωρῶνται μὲ τὸν φακὸν τῆς αἰωνιότητος. Τὸ σύνθημα ποὺ δίδει στὰ νιάτα σας εἶναι: **Ἡ μάχη τοῦ οὐρανοῦ στὴ γῆ θὰ κερδηθῆ.**

Μακαριώτατε,

Εἶναι δύσκολον τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον συνελάβατε καὶ ἀνελάβετε νὰ φέρετε εἰς πέρας ὡς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλ' εἶναι καὶ ὠραῖον. Κοιτάξτε πόσοι νεοὶ καὶ νεαὶ Σᾶς περιβάλλουν μὲ ἐμπιστοσύνην καὶ σεβασμόν. Καὶ πόσοι ἄλλοι σ' ὅλη τὴ χώρα μὲ τὸ πῦρμα τῆς ἡλικίας των, μὲ τὰ ὄνειρα τῆς καρδιάς των.

Ἀνοιξτε τὰ τιμημένα ἀρχιερατικά σας χέρια καὶ εὐλογῆστε τούτῃ τὴν ὀμορφὴ γενιά. Τὴν ηὔλογησατε τὸ πρωὶ στὴ Θ. Λειτουργία. Τῆς εἶπατε πόσον ἀξίζει, τί τῆς πρέπει. Ἀπόψε χαρῆτε τὴν καὶ στὸ ναὸ τῆς σοφίας. Εὐχηθῆτε νὰ εἶναι εὐλογημένη ἡ πορεία της, τόσο μὲσα στοὺς λειμῶνας τῆς θείας σοφίας, ὅσον καὶ μὲσα στὸ δημιουργικὸ χῶρον τοῦ ἀνθρωπίνου στοχασμοῦ.

4) Ἀλλά, ἀγαπητοὶ μου, εἶναι καιρὸς νὰ μελετήσωμεν καὶ τὸν τέταρτον καὶ τελευταῖον παράγοντα, ποὺ θὰ συντελέσῃ στὸ ἀνοιγμα τῶν δρόμων σας. Καὶ αὐτὸς εἶσθε, ὅπως εἶπα, σεῖς οἱ ἴδιοι.

Φίλοι μου,

Θὰ γνωρίζετε ὅτι ὑπάρχει ἓνα φυτό, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀπορροφοῦν χυμούς καὶ τὸ φίδι καὶ ἡ μέλισσα. Καὶ στὸ μὲν φίδι ὁ χυμὸς γίνεται δηλητήριο, ἐνῶ στὴ μέλισσα μεταβάλλεται σὲ γλυκύτατο μέλι. Ἡ ζωὴ εἶναι αὐτὸς ὁ χυμὸς. Ὁ νέος ἢ μπορεῖ νὰ γίνῃ θανατηφόρο ἐρπετόν, μὲ διχαλωτὴν γλῶσσαν, ποὺ θὰ τὴν κραδαίνει ἀπειλητικὰ μὲσα στοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας. ἢ μπορεῖ ὅμως νὰ γίνῃ καὶ εὐγενὴς μέλισσα, ποὺ νὰ προσφέρῃ τὸ μέλι τῆς ἀρετῆς εἰς τὴν πικραμένην ἐποχὴν μας. Εἴμεθα

βέβαιοι ὅτι σεῖς δὲν θὰ θελήσετε ποτὲ νὰ μεταβληθῆτε εἰς ἀνθρώπους τῶν συμβιβασμῶν καὶ εἰς ὁδοιπόρους τῶν σκιῶν.

Ἀπὸ ἓνα κληρικόν, ποὺ τὴν ὥραν αὐτὴν ὑλοποιεῖ τὴν ἀγάπην ὅλων τῶν μεγαλυτέρων σας, ἀκούσατε, ἂν θέλετε, μερικὰς σκέψεις:

1) Πρῶτα - πρῶτα κλείστε μέσα στὴν νεανικήν σας ψυχὴν τὸν Θεόν. Μὴ λησμονῆτε ἐκεῖνο ποὺ εἶπεν ὁ ἴδιος ὅτι «Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ». Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀσφαλὴς δρόμος. Αὐτὸς εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ ἀθανασίας. Μόνον κοντὰ εἰς τὸν Θεόν θεμελιώνεται ἡ προκοπὴ τοῦ νέου. Ἡ Χριστιανικὴ πίστις δὲν πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὸ περιθώριον τῆς ζωῆς σας. Χωρὶς Θεόν, πιστεῦσατέ το, δὲν σᾶς ὠφελοῦν αἱ γνώσεις σας καὶ αἱ περγαμηναὶ σας. Ἡ ψυχὴ ποὺ ζῆ χωρὶς τὴν ὠπείαν τῆς πίστεως εἶναι μία ψυχὴ φτωχὴ, ἔρημη, ἀναιμική, καταδικασμένη σὲ μαρασμόν, σὲ θάνατον.

Δὲν πρέπει νὰ παρασυρθῆτε ἀπὸ τὰς νέας ιδέας καὶ νὰ παραμερίσετε τὴν πίστιν ἀπὸ τὴν ζωὴν σας. Ἡ Χριστιανικὴ πίστις δὲν ἢμπορεῖ νὰ μεταβάλλῃ περιεχόμενον ἀναλόγως τῶν ρευσμάτων τῆς ἐποχῆς. Ἡ πίστις εἶναι ἠγέτης, δὲν εἶναι οὐραγός.

2) Μείνατε, κατόπιν, πιστοὶ εἰς τὴν πατρίδα σας, τὴν Ἑλλάδα. Μὴ ἀφήνετε νὰ μαραίνῃ τὴν ἀγάπην σας πρὸς τὴν φωτεινότεραν πατρίδα τοῦ κόσμου κανένα κήρυγμα διεθνισμοῦ, κανένα ταπεινὸ συμφέρον. Πρέπει νὰ κατανοήσωμεν ὅλοι, γράφει ἓνας σύγχρονος βαθυστόχαστος ἐρευνητής, ὅτι, καλῶς ἢ κακῶς, ἀποτελοῦμεν μίαν περίπτωσιν μοναδικὴν μεταξὺ τῶν ἔθνων.

Ἡ ἱστορία τοῦ ἔθνους μας, αἱ παραδόσεις μας, ἡ γλῶσσα μας, ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς πατρίδος μας μᾶς δίδουν μίαν θέσιν μοναδικὴν καὶ εἰς δόξαν καὶ εἰς βᾶρος. Τόσον μοναδικὴν, ὥστε, ἐὰν θέλωμεν νὰ ζήσωμεν, δὲν πρέπει νὰ ἀντιγράψωμεν ἄλλους λαούς. Οἱ ἄλλοι λαοὶ ἐπὶ τέλους οὔτε τὸ βᾶρος τῶν ἰδικῶν μας ἱερῶν παραδόσεων ἔχουν οὔτε ἀντιμετωπίζουν τὰ προβλήματα, τὰς ἀνάγκας, τοὺς κινδύνους ἀκόμη ποὺ ἀντιμετωπίζομεν ἡμεῖς. Ἐπὶ τέλους καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μεγέθους καὶ πλοῦτου καὶ δυνάμεως καὶ γεωγραφικῆς θέσεως ἔχουν, ἴσως, πολὺ μεγαλύτερον περιθώριον διὰ παρεκτροπὰς καὶ ἐξαλλοσύνας καὶ μωρίας ἀπὸ ὅσον ἔχομεν ἡμεῖς. Μὴ λησμονῶμεν, ὅτι εἴμεθα γόνιοι μίᾳς πατρίδος, ποὺ διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἐνῶ ἔκαίετο ὁλόκληρος, ὅμως δὲν ἔπαυσε νὰ ἀγαπᾷ τὴν τέχνην, τὴν φιλοσοφίαν, τὸν στοχασμόν καὶ τὴν μάθησιν. Ἐπάνω εἰς τὰ καιόμενα συντρίμματα ἡ ιδέα λυσίκωμος καὶ κάθιδρως ἠγωνίζετο νὰ στήσῃ νέους πύργους, ποὺ θὰ ἐγίνοντο σημεῖα προσανατολισμοῦ τῆς νέας γενιάς, ποὺ ἀνεδύετο ἀναιμική, πεινώσα, αἰχμάλωτος κάποτε στὸ σῶμα, ἀλλά:

*«μὲ τὴ θεωρῶν τ' ἀγγέλου στὴν ψυχῇ,
ποὺ τρέφεται μὲ τοῦρανοῦ τὸ μάννα»,*

ὅπως λέει ὁ ποιητής.

3) Κάτι άλλο ακόμη. Θὰ συναντήσετε ἀσφαλῶς δυσκολίες στὴ ζωὴ σας. Ἀρκετὲς ἐπεσημάνθησαν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὀμιλίας μου. Μίαν θερμὴν σύστασιν σᾶς κάμνομεν. Μὴ ἀφήσετε τὴν ψυχὴν σας νὰ λυγίσῃ κάτω ἀπὸ τὶς δυσκολίες, οὔτε κάτω ἀπὸ τὸ μαστίγωμα τῆς φτώχειας. Στὶς ὥρες αὐτὲς χαλυβδώνονται οἱ χαρακτῆρες. Προσπαθήστε νὰ συμφιλιωθῆτε μὲ τὸ παρὸν μὲ ταυτόχρονον ἀπὸπειραν διασπάσεως τοῦ φράγματος, πού κρατᾷ τὸ νερὸ καὶ στερεῖ τὴν ψυχὴν σας ἀπὸ τὴν δροσιά του. Ἔτσι πάντα γίνεται. Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ. Ἄς μὴ ξαφνιαῖσθε ἀπὸ τὶς περιπέτειες. Ὑπερήφανοι, πείσμονες στὸν ἀγῶνα σας, ρίχνετε τὴν ματιὰ σας στὸν ὠραῖο σκοπὸ σας. Ἡ ζωὴ εἶναι, τὸ ξέρετε, παλαιστρα. Νικοῦν οἱ φλογεροὶ μαχηταί. Οἱ ἀδύνατοι περιμένουν τὴν εὐκαιρίαν· οἱ δυνατοὶ τὴν δημιουργοῦν. Ὁ Κίπλιγκ εἶπε κάποτε : «Στὰ μαῦρα χῶματα φυτρώνουν τὰ ὠραιότερα λουλούδια καὶ τὰ πιὸ ψηλὰ δένδρα θεριεύουν ἀνάμεσα στοὺς βράχους». Τὴν ζωὴν τὴν κατακτᾷ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ νικηθῇ. Ὁ βίος μας εἶναι μία διάβασις. Εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι πού ἀφήνουν γραμμένο τὸ ὄνομά των στὴν πινακίδα τῆς.

4) Κοιτάξτε τὸ θέμα τῆς ἐπαγγελματικῆς σας τακτοποιήσεως μὲ σύνεσιν. Δὲν θὰ πρέπει νὰ παρασυρθῆτε ἀπὸ τὴν ἔλξιν φτηνῶν ἐπιδιώξεων. Ἴσως ὑπάρχουν δυνατότητες νὰ ἀνοιγοῦν καὶ ἄλλες πόρτες ἐκτὸς ἀπὸ τὶς γνωστές. Ἡ σπουδαία καὶ καταπληκτικὴ γυναικᾶ, ἡ Ἐλεν Κέλλερ, ἡ τυφλή, ἡ κωφὴ καὶ ἡ ἄλαλη, πού ἐγινε ἐπιστήμων καὶ εὐεργέτις τῆς ἀνθρωπότητος μὲ τὸ ὑψηλὸ της παράδειγμα, σ' ἕνα βιβλίον της, πού ἐπιγράφεται : «Ἡ Ἀνοιχτὴ Πόρτα», γράφει τὰ ἐξῆς σημαντικὰ : «Ὅταν κλείσῃ μία πόρτα εὐτυχίας, μία ἄλλη ἀνοίγει· ὠστόσο, συχνὰ κοιτάζουμε τὴν κλειστὴ πόρτα τόσο πολὺ καιρὸ, ὥστε δὲν βλέπουμε τὴν ἄλλην, πού ἔχει ἀνοίξει γιὰ μᾶς».

Ἀπαιτεῖται, φίλοι μου, μία ὀρθολογιστικὴ τοποθέτησις τοῦ θέματος. Πρέπει νὰ μπῆ κάποια λογικὴ εἰς τὴν σημερινὴν ἐπιδίωξιν τῆς προσφορᾶς ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας.

5) Ἰδιαιτέρως θὰ ἤθελα νὰ ἐπισημάνω τὴν πλευρᾶν, πού ἀφορᾷ εἰς τὸ θέμα τῆς σχέσεως τῶν δύο φύλων. Δὲν θέλομεν, πιστεύσατε, νὰ σᾶς στερήσωμεν καμμίαν χαρὰν τῆς ζωῆς. Ἀντιλαμβανόμεθα πόσον ὀξὺ καὶ κάποτε βασανιστικὸν εἶναι τὸ πρόβλημα. Εἰλικρινῶς σᾶς ἀγαπῶμεν. Δὲν θέλομεν νὰ νομίσете ὅτι εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ κρατήσωμεν εἰς τὰς χεῖράς μας μαστίγιον, οὔτε, πολὺ περισσότερο, κεραινον. Ὅμως, νομίζομεν, ὅτι δὲν ἔμπορουν οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος νὰ κάνουν τὸ «σέξ» ἰδανικὸν τῆς ζωῆς των. Ἄς σταθῶμεν, καὶ ἡμεῖς πού ἐπεράσαμεν τὴν ἡλικίαν τῶν κραδασμῶν καὶ σεῖς πού νοιώθετε μέσα σας αὐτὸν τὸν σεισμόν, ἄς σταθῶμεν ὅλοι μὲ σεβασμὸν μπροστὰ στὴν μυστηριώδη αὐτὴ δύναμι πού ἐφύτευσε τὸ Θεὸς στὸν ἄνθρωπο. Εἶναι μία δύναμις πού κρύβει μέσα ἱερὰν σκοπιμότητα καὶ

θεῖον μεγαλεῖον. Ἀπὸ τὸν δημιουργικὸν καὶ λάμποντα θρόνον τῆς ἄς μὴ τὴν κατεβάσωμεν εἰς τὸ πεζοδρόμιον. Εἶσθε ὅλοι καὶ ὅλοι μὲ εὐγένειαν ψυχῆς. Δὲν χρειάζεται νὰ ἀρχίσῃ κανεὶς Ἱερεμιάδες.

«Στῆτε καλῶς»!

Ἐάν ἐδῶ δὲν νικήσετε, χάνετε ὅλον τὸν ἄλλον ἀγῶνα σας. Ἄλλ' ἔμπορεῖτε νὰ νικήσετε. Θὰ ἔλεγα, ἀκόμη, ὅτι ἔχετε ὑποχρέωσιν νὰ νικήσετε. Διότι «κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ὅ,τι συμβαίνει μὲ τοὺς νέους ἄλλων χωρῶν, ἡ σημερινὴ Ἑλληνικὴ νεότης ἔμπορεῖ νὰ παρασύρεται, ἴσως, διεφθαρμένη ὅμως δὲν εἶναι. Καὶ ὅταν ἀκόμη μπαῖνῃ εἰς τὴν διαφθοράν, μπαίνει εἰς αὐτὴν ὡς ξένος, ὄχι ὡς οἰκεῖος, γράφει ὁ ἴδιος ἐρευνητής.

Δὲν λέγονται αὐτὰ ἀπὸ διάθεσιν εὐσεβισμοῦ. Φίλοι μου, εἶναι τὸ συμφέρον σας νὰ μὴ νικηθῆτε. Οἱ σημαιοφόροι στοὺς πολέμους δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑποχωρήσουν. Πεθαίνουν μὲ τὰ λάβαρα ὑψωμένα.

6) Θὰ μοῦ δώσετε τὴν ἄδειαν νὰ πῶ καὶ κάτι ἄλλο. Βεβαίως νὰ χαρῆτε, νὰ παίξετε, νὰ τρέξετε. Ἄλλά... Αὐτὰ τὰ δύο ἄλλα καὶ τὰ δύο λάμδα!... Πρέπει καὶ σεῖς νὰ μὴ ἐκθέτετε εἰς κίνδυνον τὸν ἑαυτὸν σας. Κατηγορεῖτε ὅλους τοὺς ἄλλους ἐνίοτε. Ἐμᾶς τοὺς μεγαλυτέρους, ὅτι δὲν σᾶς καταλαβαίνουμε. Σύμφωνα. Ὅμως κάποτε δὲν εἶναι καὶ ἡ ἰδικὴ σας στάσις ὀρθή. Ἀνοίγεσθε πολὺ, ἀγαπητοί μου, ἐνίοτε. Βέβαια ὄχι ὅλοι. Ἄλλά πάντως ἀρκετοί. Δὲν πρέπει νὰ ἀπλώνετε παντοῦ ἀνεξετάστως τὰ νεανικά σας χέρια. Ὑπάρχουν πίσω ἀπὸ τὰ τριαντάφυλλα ὀχιές κρυμμένες καὶ νόρκες στὰ πράσινα λιβάδια. Ἡ νεότης σας δὲν ἀποτελεῖ ἀπαλλακτικὸν στοιχείον τῆς εὐθύνης. Στὸ κάτω—κάτω, πίσω ἀπὸ σᾶς ὑπάρχουν τόσοι ἄλλοι, πού περιμένουν νὰ σᾶς χαροῦν. Καὶ καλὰ ὅταν οἱ ἄλλοι σᾶς βάζουν ἐμπόδια. Ὅταν ὅμως σεῖς οἱ ἴδιοι τὰ τοποθετήτε, πῶς θὰ φωνάζετε ἔπειτα : Πρέπει ν' ἀνοίξουν οἱ δρόμοι ! Θυμᾶμαι τὸν Λαπαθιώτην σ' ἕνα ποίημα. Ἦταν κι' αὐτὸς ἕνας νέος προνομιούχος, μὲ ὁμορφιά, μὲ πλοῦτο, μὲ ὄνομα, μὲ τάλαντο. Ἄλλ' ἀπλωσεν ἀστόχαστα τὰ χέρια του. Ὑστερα ἔγραφεν ὁ ἴδιος πικραμένα :

*«Μονάχα ἐμεῖς στεκόμαστε θλιμμένοι,
ἐμεῖς, ἐμεῖς, τῆς ζωῆς οἱ νικημένοι,
μὲ τὰ βασιλεμένα ἰδανικά...
Κι' ἐμεῖς ἕνα πρωτὶ εἴχαμε κινήσει,
μόλις ὁ κάμπος εἶχε κοκκινίσει,
μὲ μάτια πού τὰ φλόγιζ' ἡ χαρὰ,
κι' ὅλοι γεροὶ κι' ἀγέρωχοι σὰν Κροῖσοι,
μὰ τὰ μεσάνυχτα εἴχαμε γροῖσει
μὲ καταματωμένα τὰ φτερά...».*

Καὶ κάπου ἄλλοῦ γράφει :

*«Γιατ' εἴμαστε σὰν κάποια ρόδα,
πεσμένα μεσ' στὴν παγωνιά,
ρόδα πού τᾶλωσε μιά ρόδα
καθὼς περνοῦσε στὴ γωνιά,*

πὸν ἄν καὶ κομμένα, κ' ὄλο χῶμα,
καὶ κολισμένα καταγῆς,
δὲν ξαίρω τί θυμίζει ἀκόμα
πὼς ἦταν ἄνθη τῆς ἀγῆς».

Νὰ ἐπαναλάβω τίς δύο τελευταῖες γραμμές ;

...Δὲν ξαίρω τί θυμίζει ἀκόμα
πὼς ἦταν ἄνθη τῆς ἀγῆς...

Καὶ ἓνα 7) Συμφιλιοθῆτε με τὴν γενεὰν τῶν πρεσβυτέρων. Ἦμπορεῖ ἡμεῖς νὰ μὴ ἔχωμεν τώρα τὰ ἰδικὰ σας προβλήματα εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ ἀγῶνος μας. Ὅμως δὲν τὰ ἀγνοοῦμεν. Τὰ ἐπεράσαμεν κάποτε. Στερούμεθα βεβαίως τοῦ ἐνθουσιασμοῦ σας. Ἐχομεν ὅμως τὴν πείραν πού δὲν ἔχετε σεῖς. Σᾶς χρειάζεται ἡ συμπαράστασις μας. Μὴ περιφρονητὴ τὴν γενεὰν τῶν πρεσβυτέρων. Ἄς ἐνώσωμεν, χρυσᾶ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, τὰ χέρια μας. Ἡ ἄνοιξις ἡ μυρωμένη, με τὸ φθινόπωρο τὸ χλωμὸ καὶ τὸν χειμῶνα με τὰ χιόνια στὰ μαλλιά. Ἐμεῖς παίρνομε ἀπὸ τὰ νειάτῃ σας ὄρμην καὶ σεῖς παίρνετε ἀπὸ τὴν πείραν μας σύνεσιν. Γίνεσθε σεῖς πιὸ δυνατοὶ καὶ ἡμεῖς πιὸ αἰσιόδοξοι κ' εὐτυχισμένοι. Θέλομεν νὰ διορθώσῃ ἡ γενιά μας κάποια λάθη. Πρέπει ὅμως καὶ σεῖς νὰ διορθώσετε τὰ ἰδικὰ σας. Σ' αὐτὸ τὸ συνταίριασμα τῶν δύο κόσμων ἐπιτυγχάνεται καλύτερα ἡ πραγματοποίησις τοῦ μηνύματος τῶν καιρῶν :

Πρέπει ν' ἀνοίξουν οἱ δρόμοι!

Ἄγαπητοί,

Σᾶς ἐκούρασα. Ἀλλὰ ἦταν ἀνάγκη νὰ γίνῃ μιὰ εἰλικρινῆ συνομιλία μαζί σας. Χωρὶς ὑπονοούμενα. Με ἀγάπην καὶ αἴσθημα εὐθύνης.

Νὰ τελειώσω :

Ἦταν ἡ ἐποχὴ τοῦ Περικλέους. Ἡ χρυσὴ ἐποχὴ τῶν Ἀθηνῶν. Τὴν ἴδια ἐποχὴ ζοῦσε καὶ ὁ περίφημος Φειδίας, ὁ μεγαλύτερος γλύπτης. Ὁ Περικλῆς ἠθέλησε νὰ προκηρύξῃ διαγωνισμὸν καλλιτεχνμάτων. Καὶ ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς γλύπτας νὰ ἐτοιμάσουν εἰς ὠρισμένην ἡμερομηνίαν τὰ ἔργα των. Οἱ καλλιτέχναι ἤρχισαν ἐντατικὰ τὸ ἔργον των.

Πρέπει ὅμως νὰ θυμηθοῦμε ὅτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀπηγορεύετο με τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου νὰ ἀσχολοῦνται οἱ δοῦλοι με τέχνην. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ τὸ εἶχαν μόνον οἱ ἐλεύθεροι Ἕλληνες.

Ὁ Κρέων, ἓνας νέος ἀδύνατος, με φλογερὴ ὅμως ψυχὴ, με δυνατὸ ταλέντο, ἤθελε νὰ μετὰσχη καὶ αὐτὸς στὸ διαγωνισμό. Ἀλλ' ἦταν δούλος. Καὶ δὲν εἶχε δικαίωμα συμμετοχῆς. Ὅμως ὁ Κρέων τὸ ἀπεφάσισε. Καὶ ρίχτηκε στὴ δουλειά. Στὸν ὄγκο τοῦ μαρμάρου ἔβαλεν ὁ δούλος ἐκεῖνος ὅλη τὴ σκέψιν του, τὴν καρδιά του. Δὲν ἐδειλίασεν ἀπὸ τίποτε. Οὔτε ἡ φτώχεια, οὔτε ὁ φόβος τοῦ θανάτου στάθηκαν ἱκανὰ νὰ τὸν ἀποτρέψουν ἀπὸ τὸ σκοπὸ του. Με τὴ βοήθεια τῆς ἀδελφῆς του, μιᾶς ἐξαιρετικῆς γυναίκας, πού εἶχεν ἀφιερῶσει τὴ ζωὴ της στὸν ἀδελ-

φὸ της, κλείστηκε στὸ ὑπόγειο τοῦ σπιτιοῦ του καὶ κάτω ἀπὸ τὸ φτωχὸ φῶς ἑνὸς λυχναριοῦ, δούλευε, δούλευε....

Καὶ ἡ μεγάλη μέρα ἔφθασε. Ὁ Κρέων με τὴν ἀδελφὴν του, κρυφὰ τὴ νύχτα τῆς παραμονῆς, μετέφερε τὸ ἀγαλμὰ του στὸν τόπο τῆς ἐκθέσεως, στὴν ἀγορά.

Ὅλη ἡ Ἑλλάς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχε συγκεντρωθῆ ἐκεῖ. Ὁ Περικλῆς προῆδρευσε. Κοντὰ του βρισκόταν ὁ Φειδίας, ὁ Σωκράτης, ὁ Σοφοκλῆς κ' ἄλλες ἔνδοξες προσωπικότητες. Ὅλοι οἱ μεγάλοι καλλιτέχνες εἶχαν ἐκθέσει τὰ ἔργα των. Ὅμως τὸ σύμπλεγμα τοῦ φτωχοῦ δούλου ἦταν κάτι τὸ καταπληκτικὸ ! Μιὰ ζωντανία ἐψύχωνε τὸ μάρμαρο, πού ἦταν ἔτοιμο νὰ σοῦ μιλήσῃ. Ὅλοι ἐρωτοῦσαν ποιὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς αὐτοῦ τοῦ ἀριστουργήματος.

Κήρυκες ἐπανελάμβανον τὴν ἐρώτησι, πού ἔμενεν ὅμως χωρὶς ἀπάντησι... Μυστήριον.

Αἶφνης μιὰ νεαρὰ κοπέλλα με ζέπλεκα μαλλιά, με φτωχικὰ φορέματα, σύρθηκε στὴν ἀγορά, ἐμπρὸς στοὺς ἄρχοντας.

Αὐτὴ ἡ γυναίκα γνωρίζει τὸν γλύπτην, εἶπαν οἱ στρατιῶτες. Εἴμεθα βέβαιοι γι' αὐτό, ἀλλὰ δὲν θέλει νὰ πῆ τὸ ὄνομά του.

Ἡ φτωχὴ κόρη ἐρωτήθηκε πάλιν, ἀλλὰ δὲν ἀπήντησεν.

— Λοιπόν ; — εἶπεν ὁ Περικλῆς — ὁ νόμος εἶναι ρητὸς καὶ πρέπει νὰ τὸν ἐφαρμόσω. Πάρτε τὴν στὴ φυλακὴ».

Ἐνῶ ὅμως μιλοῦσε, ἓνας νέος με μακρὰ μαῦρα μαλλιά, με πρόσωπο ἀδυνατισμένο ἀπὸ τίς στερήσεις καὶ τὴν ἐντατικὴν ἐργασίαν, με δυὸ ὅμως μάτια πού ἔλαμπαν ἀπὸ τὴ λάμψιν τῆς μεγαλοφυΐας, ὠρμησε καὶ γονατίζοντας εἶπε : «Ὁ Περικλῆ, ἔλεος. Σῶσε αὐτὴ τὴ νέα. Εἶναι ἀδελφὴ μου. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἐνοχος. Τὸ ἔργον εἶναι ἰδικὸ μου. Τὸ ἔφτιαξαν τὰ χέρια ἑνὸς δούλου».

Τὸ ἀγανακτισμένο πλῆθος τότε ἐφώνασε : «Στὴ φυλακὴ, στὴ φυλακὴ ὁ δοῦλος».

Καὶ τότε ἀκούστηκεν ἡ φωνὴ τῆς δικαιοσύνης. Ὁ Περικλῆς εἶπεν ἄργα καὶ ἐπίσημα :

«Ὅχι ! Στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει κάτι περισσότερο ἀπὸ ἓνα ἄδικο νόμο. Μόνον ἡ ἀφοσίωσις στὸ δίκαιο θὰ δώσῃ στὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἀθανασία. Αὐτὸν τὸν νέον δὲν θὰ τὸν φυλακίσωμεν. Τὸ δίκαιον ἀπαιτεῖ νὰ τὸν στεφανώσωμεν».

Καὶ ἐκεῖ, ἐμπρὸς εἰς τὸ ἀπορημένο συγκεντρωμένο πλῆθος, ὁ Περικλῆς ἐστεφάνωσε με φύλλα ἐληῶς τὸ μέτωπο τοῦ Κρέοντος.

Ἡ θέλησις, ἡ ἀπόφασις, τὸ ἡγεμονικὸ φρόνημα, πού σπαρταροῦσε μέσα του, ὠδήγησε τὸ φτωχὸ καλλιτεχνὴν στὸ θρίαμβον...

Ἄγαπητοὶ σπουδασταὶ καὶ σπουδάστριαι,

Ἡ ἱστορία τοῦ Κρέοντος ἄς ἠλεκτρίσῃ τίς ψυχές σας. Χιλιάδες νέοι τὸν ἐμιμήθησαν μέχρι σήμερα.

Η ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ

1. Εἰς μίαν ἐποχὴν ἰσχυροτάτου κοινωνικοῦ δυναμισμού καὶ ραγδαίων οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν, ἰδεολογικῶν, θρησκευτικῶν κλπ. πνευματικῶν μετατάξεων καὶ ἐν πολλοῖς ἀναδιρθώσεων, ὡς εἶναι ἡ παρούσα βιομηχανικὴ τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρώπου περίοδος, ἀποτελεῖ ἐγχείρημα δυσχερέστατον νὰ ἐντοπίσῃ τις ὠρισμένας καταστάσεις καὶ πνευματικὰς ἐκδηλώσεις καὶ νὰ χαρακτηρίσῃ ταύτας ὡς τὰς προσδιοριζούσας καὶ χα-

ρακτηριζούσας τὴν σύγχρονον πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν τοῦ ἀνθρώπου πορείαν, ἢ μᾶλλον τὰ πνευματικὰ καὶ κοινωνικὰ ἄλλατα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, ἐφ' ὅσον φυσικὰ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ συγχέῃ παρὸν καὶ ἱστορίαν. Τὸ πνευματικὸν καὶ κοινωνικὸν χάσμα, τὸ ὅποιον διαχωρίζει τὸν κόσμον τῆς σήμερον ἀπὸ τοῦ κόσμου τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, εἶναι κατὰ πολὺ βαθύτερον καὶ μεγαλύτερον τῆς ἀποστάσεως, ἢ ὅποια διεχώριζε τὸν κόσμον τοῦ 19ου αἰῶνος ἀπὸ τοῦ κόσμου τοῦ Μεσαίωμος. Ὅτι μόλις πρὸ δεκαετίας ἔθεωρεῖτο κοινωνικῶς ἢ πνευματικῶς καὶ ἐπιστη-

* Διόλεξις, δοθεῖσα ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, τῇ 12ῃ Δεκεμβρίου 1967.

Πρέπει ν' ἀνοίξουν οἱ δρόμοι! Αὐτὸ ἄς γίνῃ τὸ σύνθημά σας. Ὅσα ἐμπόδια καὶ ἂν παρουσιασθῶν μπροστά σας, θὰ τὰ ὑπερπηδήσετε!

Πρέπει ν' ἀνοίξουν οἱ δρόμοι.

Ὅσοι βράχοι καὶ ἂν φράσσουν τὴν πορείαν σας, θὰ τοὺς παραμερίσετε!

Πρέπει ν' ἀνοίξουν οἱ δρόμοι.

Ὅσοι κλονισμοὶ καὶ ἂν σᾶς χτυπήσουν, θὰ τοὺς ὑπομείνετε καρτερικά!

Πρέπει ν' ἀνοίξουν οἱ δρόμοι.

Αὐτὸ τὸ σύνθημα εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀκουσθῇ μέσα στὴ νεανικὴ σας ψυχὴ σὰν βροντὴ, σὰν κεραυνός. Αὐτὸ τὸ σύνθημα πρέπει νὰ ἀκουσθῇ γύρω σας, μὲ τὴν δύναμιν σεισμικῆς δονήσεως.

Καὶ ὅπως εἰς τὴν Π. Διαθήκην ἔπεσαν τὰ τείχη τῆς Ἰεριχοῦς μὲ τὴν πνοὴν τῶν σαλπίγγων, ἔτσι καὶ τώρα πρέπει νὰ πέσουν τὰ ἐμπόδια, ποὺ κρατοῦν τὸν δρόμον σας πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν κλειστόν.

Νέοι τῆς Ἑλλάδος!

Τὰ λάβαρα καὶ οἱ καρδιῆς ψηλά!

Υψῶστε τα μὲ κατακόρυφον τὸν ἰστὸν τῆς ψυχῆς σας. Καὶ φωνάξτε μὲ τὴν κρυσταλλίνην φωνὴν τῆς νεότητός σας:

Πρέπει ν' ἀνοίξουν οἱ δρόμοι!

Οἱ δρόμοι πρὸς τὴν κατάκτησιν τῶν κορυφῶν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, οἱ δρόμοι πρὸς τὴν κατάκτησιν τῶν ἰδανικῶν, ποὺ συνθέτουν μίαν ἀκεραίαν καὶ ὠλοκληρωμένην προσωπικότητα. Πέραν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὁ κόσμος ὁ ἄλλος, ἡ ἀνθρωπότης, ποὺ περιμένει τὴν ἰδικὴν σας παρουσίαν, τὸ ἰδικόν σας σάλπισμα. Δὲν πρέπει νὰ βλέπετε μόνον τὰ στενὰ ὄρια τῆς Ἑλλάδος. Ὑπάρχουν πολὺ εὐρύτερες περιοχές, ποὺ καλεῖσθε νὰ τις γεμίσετε μὲ τὰ νιάτα σας, μὲ τὴν φλόγα σας, μὲ τὴν ἰκανότητά σας. Σπᾶστε, ἐπιτρέψατέ μου νὰ πῶ, τίς παρωπίδες καὶ ἀγκαλιᾶστε ὅλον τὸν γύρω σας κό-

σμον. Καὶ φιλοδοξήστε νὰ τὸν κάμετε «ὄμορφον κόσμον, ἠθικόν, ἀγγελικὰ πλάσμενον».

Θὰ σᾶς βοηθήσουν βεβαίως οἱ μεγαλύτεροι, τὸ Κράτος καὶ ἡ Ἐκκλησία. Ἀλλὰ συνειδητοποιήσατε καλὰ τοῦτο: Ὅτι οἱ δρόμοι θὰ ἀνοιχτοῦν κυρίως ἀπὸ ΣΑΣ. Σεῖς θὰ πάρετε τὴν σημαίαν τῆς ἠρωϊκῆς ἐξορμήσεως. Σεῖς θὰ κρατήσετε τοὺς μοχλοὺς, ποὺ θὰ σηκώσουν τοὺς ὀγκολίθους ἀπὸ τὸν δρόμον σας. Σεῖς θὰ παρασύρετε μὲ τὴν ὄρμην σας τὰ ἐμπόδια. Καὶ μὲ τὸν ἐνθουσιασμόν σας, μὲ τὴν πίστιν σας εἰς τὴν νίκην, μὲ τὴν ἀρετὴν σας, μὲ τὴν ἀπόφασίν σας νὰ μὴ νικηθῆτε, θὰ στήσετε τὰ λάβαρα σας εἰς τίς κορυφὰς τῶν ὠραίων ἐπιδιώξεων σας. Ὅπλισθητε μόνον γερὰ: πιστέψτε στὴν ὠραιότητα τοῦ ἀγῶνος σας, κάνετε τον σταυρόν σας καὶ ὀρμήσατε ὑπερήφανοι, ἀλύγιστοι, μὲ τὸ τραγούδι καὶ τὸ χαμόγελο γιὰ τὴν κατάκτησιν τῆς νίκης. Δὲν θὰ ἀνθέξουν στὴ φλόγα σας οἱ φραγμοὶ. Θὰ τοὺς παραμερίσετε. Θὰ τοὺς κοινοριοποιήσετε.

Παιδιά τῆς Ἑλλάδος! Σταθῆτε γενναῖοι, ὑψηλόφρονες, ἀποφασιστικοὶ ἐπάνω στὶς ἐπάλξεις τῶν τιμιῶν ἀγῶνων σας. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ φωνάξτε. Καὶ θὰ πάρουν τὴν φωνὴν σας αὐτὴν οἱ ἀετοὶ ποὺ κατοικοῦν στὶς κορυφὰς τῶν βουνῶν μας. Ὁ ἄνεμος, ποὺ πνέει στὴ χώρα τούτη τὴ μαρτυρικὴ τὸ ποντοπόρο κύμα μὲ τίς ἀφρισμένες του πτυχώσεις, θὰ τὸ πάρῃ ὁ Ἀρχάγγελος μὲ τὴν ρομφαίαν του τὴν πυρίνην καὶ θὰ τὸ φέρῃ στὸ θρόνον τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τότε θὰ ἀκουσθῇ ἀπ' ἐκεῖ, ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἡ θεία προσταγὴ πρὸς τοὺς μεγάλους, πρὸς τοὺς νέους. Καὶ θὰ πῇ μιά ὑπερκόσμια φωνή:

Ναί! Πρέπει ν' ἀνοίξουν οἱ δρόμοι.

Μακαριώτατε,

κ.κ. Πρυτάνεις,

κ.κ. Καθηγηταί,

Χρυσῆ τῆς Ἑλλάδος νεότης!

Ἀλήθεια. Εἶναι ἀνάγκη:

Πρέπει ν' ἀνοίξουν οἱ δρόμοι!

† Ὁ Νικαίας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

μονικῶς πρωτοπορειακὸν καὶ ἐπαναστατικὸν, ἀποτελεῖ σήμερον ὑπόθεσιν αὐτονοήτως παρῳχημένην.

Αἱ κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα πραγματωθεῖσαι τεχνικαί, οἰκονομικαὶ καὶ κοινωνικαὶ μεταβολαὶ ὑπῆρξαν τόσον ραγδαῖαι, ὥστε δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ παρακολουθήσῃ μὲ ἄνεσιν τὴν ἐξέλιξιν.

Ἐνῶ καθ' ἡμέραν ὑποχρεοῦται ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος νὰ προσαρμοσθῇ καὶ συμμετάσχη εἰς τὴν συντελουμένην τεχνικὴν πρόοδον, παραμένει συγχρόνως πνευματικῶς ξένος πρὸς τὴν ἐξέλιξιν ταύτην. Ἐκ τούτου ἀκριβῶς ἐπιτείνεται ἡ δυσχέρεια προσδιορισμοῦ τῶν κατευθυντηρίων δυνάμεων τοῦ συγχρόνου πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου.

Ἄφ' ἐτέρου ὅμως, ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ δυνηθῇ ποτέ νὰ κατεξουσιάσῃ τῶν τεχνικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἐπιτευγμάτων του, ἐὰν δὲν κατορθώσῃ νὰ τὰ θεμελιώσῃ ἐπὶ πνευματικῶν βάσεων καὶ τὰ νοηματοδοτήσῃ. Διὰ τοῦτο προσπάθειαι ὡς αἱ σημεριναὶ ἔχουν ὅλως ἰδιάζουσαν πρακτικὴν ἀξίαν καὶ σπουδαιότητα, διότι προσπαθοῦν νὰ μεταφέρουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἐξειδικεύσεως καὶ καλύψεως πάντων τῶν τομέων τοῦ ἐπιστητοῦ τόσον ἐπεξετάθη οὗτος, πρὸς τὴν ἀπολεσθεῖσαν διάστασιν τοῦ βίου, καὶ ἀπὸ τῶν κατὰ πλάτος σχέσεων καὶ ἐμπλοκῶν τοῦ κοινωνικοῦ βίου πρὸς τὰς καθ' ὕψος καὶ καθ' ἀξίαν ταξινομήσεις τῶν ποικιλομόρφων ἐκφράσεων καὶ ἐκφάνσεων τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος. Διὰ μόνου τοῦ τρόπου αὐτοῦ εἶναι δυνατὴ ἡ συνειδητοποίησις τῆς ἐποχῆς, ἡ αὔξεις τῆς κοινωνικῆς αὐτοσυνειδήσεως, ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀκριβὴς ἀξιολόγησις καὶ στάθμισις τῆς ἱστορικῆς στιγμῆς, ὡς καὶ ἡ ὀρθὴ ἀντιμετώπισις τῶν συγχρόνων προβλημάτων.

2. Ὁ τομεύς, τὸν ὁποῖον παρεκλήθη νὰ ψηλαφήσω, εἶναι κατὰ τοῦτο σημαντικώτατος, διότι, τοῦλάχιστον μέχρι καὶ τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου, ἀπετέλεσε τὴν συνισταμένην τῆς πνευματικῆς δημιουργίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τῆς Εὐρώπης ὁλοκλήρου. Πρόκειται περὶ τῆς θρησκευτικότητος, μᾶλλον δὲ τῆς ἐκκλησιαστικότητος τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος.

Ὅτε ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποκρύψῃ τὴν βαθεῖαν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐδημιούργησε τὸ πλῆθος τῶν βωμῶν καὶ «σεβασμάτων», τῶν ἀφιερωμένων εἰς γνωστούς καὶ ἀγνώστους θεούς.

«Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, - εἶπε - κατὰ πάντα ὡς δεῖσιν αἰμαίνεστέροις ὑμᾶς θεωρῶ» (Πράξ. 17, 22). Ἡ φράσις αὕτη εὐρίσκειται εἰς τὸ μεταίχμιον τῆς προχριστιανικῆς καὶ χριστιανικῆς Ἑλλάδος, ὁ δὲ χαρακτηρισμὸς τῶν Ἀθηναίων ὡς «δεισιδαίμονες» ἀποτελεῖ τὸν ἄξονα, περίξ τοῦ ὁποίου στρέφεται ὁλόκληρος ὁ πνευματικὸς βίος τῆς Ἑλλάδος

καὶ ἀποτελεῖ τὴν κλεῖδα κατανοήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

3. Ὁλόκληρος ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς φέρει ἀνεξίτηλον καὶ βαθεῖαν τὴν σφραγίδα τῆς θρησκευτικότητος. Τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν πνεῦμα διαποτίζεται ἀπὸ βαθύ - βαθύτατον αἶσθημα θρησκευτικῆς νοσταλγίας, ἡ ὁποία εὐρίσκει ποικιλόμορφον ἔκφρασιν εἰς τὴν τέχνην καὶ τὴν τραγικὴν ποίησιν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ γνωστὰ πνευματικὰ καὶ πολιτιστικὰ ἐπιτεύγματα τῆς Ἑλλάδος.

Ὅ,τι καλεῖται πνευματικὴ μεγαλουργία τοῦ Ἑλληνικοῦ δαιμονίου δὲν ἀποτελεῖ ἐν τῇ οὐσίᾳ του παρὰ τὸ ὑπερεκχειλιζόμενον ἀπόσταγμα βαθέως θρησκευτικοῦ βιώματος ζήτησεως τοῦ θεοῦ.

Καὶ ὅτε ὁ ἀναζητούμενος ἀγνωστος Θεὸς εὐρέθη καὶ διὰ τοῦ Παύλου ἐκηρύχθη, τότε ἐπλήγησαν αἱ λεπτότεραι χορδαὶ τῆς Ἑλληνικῆς θρησκευτικῆς καρδίας καὶ ἐγεννήθη ἡ Βυζαντινὴ Τέχνη καὶ Λογοτεχνία, αἱ ὁποῖαι ἴσως στεροῦνται τοῦ διονυσιακοῦ καὶ ἀπολλωνικοῦ δυναμισμού, προξενοῦν ὅμως καὶ αὐταὶ διὰ τοῦ τρόπου των βαθυτάτας καλλιτεχνικὰς συγκινήσεις καὶ ἐντόνους θρησκευτικὰς ἐξάρσεις, μεταφέρουσαι τὸν ἄνθρωπον εἰς ὑπερβατικὰς σφαίρας καὶ μαρτυροῦσαι περὶ τῆς ἡρεμίας καὶ τῆς γαλήνης τοῦ ἐπαναπαυομένου πλέον ἀπὸ τὴν ἀνήσυχον ζήτησιν Ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἡ βάσις πάντως καὶ τὸ θεμελίον πάσης Ἑλληνικῆς δημιουργίας καὶ μεγαλουργίας εἶναι ἡ πίστις εἰς τὸν Θεόν, εἴτε αὕτη προχριστιανικῶς ἐκφράζεται ὡς ἀνήσυχος ζήτησις, εἴτε μεταχριστιανικῶς ἀποκαλύπτει «κατοχήν» καὶ μέθεξιν μετὰ τοῦ Εὐρέθεντος, μᾶλλον δὲ Αὐτοαποκαλυφθέντος.

4. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὸ θρησκευτικὸν ὑπόβαθρον τοῦ διὰ τοῦτο καὶ Ἑλληνοχριστιανικοῦ κληθέντος πολιτισμοῦ.

Ποία ὅμως ἡ σύγχρονος πνευματικὴ κατάστασις ἐν Ἑλλάδι ;

Ἐξακολουθεῖ πράγματι ἡ θρησκεία νὰ διαποτίζῃ ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πνευματικοῦ βίου ἀπὸ τῆς Φιλοσοφίας καὶ τοῦ Δικαίου μέχρι καὶ τῆς Τέχνης καὶ Λογοτεχνίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐκφράσεων καὶ ἐξαντικειμενικεύσεων τοῦ πνεύματος ;

Ἐὰν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἤρχετο καὶ πάλιν σήμερον εἰς Ἀθήνας, θὰ ἀντίκρυζεν ἴσως ἀσφυκτικῶς πλήρεις τοὺς ἐνοριακοὺς Ναοὺς τοῦ κλεινοῦ ἄστεως, παρὰ ταῦτα ὅμως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρίσῃ τοὺς συγχρόνους Ἕλληνας ὡς «δεισιδαίμονας».

Τὸ πλῆθος τῶν ἐκκλησιαζομένων δύναται νὰ δημιουργήσῃ, καὶ δημιουργεῖ δυστυχῶς καὶ εἰς ὑπεύθυνα πρόσωπα, ἐσφαλμένους ἐντυπώσεις. Εἰς τὴν πραγματικότητα ἀντιπροσωπεύουν οἱ τακτικῶς ἐκκλησιαζόμενοι ἐλάχιστον ποσοστὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ κατὰ μέγα μέρος ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς, οὕτως εἶπεῖν «κυριακάτικους» χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι ἐκ λόγων συνη-

θείας ἢ κοινωνικῆς θέσεως ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπὸ οἰαδήποτε ἐξωθηρσκευτικὰ κίνητρα ὠθούμενοι, παρὰ σὺ ρ ο υ ν κυριολεκτικῶς τὰ βήματά των πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἡ Ἐκκλησία διέρχεται σήμερον βαθεῖαν κρίσιν, ἔπαυσε δὲ νὰ ἀποτελῇ πρόβλημα καὶ ὑπολογιστέον παράγοντα διὰ τοὺς «ἐντὸς» καὶ «ἐκτὸς» αὐτῆς εὐρισκομένους. Ἀπὸ καιροῦ ἔπαυσεν αὕτη νὰ θεωρῆται ὡς τὸ πνευματικὸν ἐκείνον μέγεθος «ἐν τῷ κόσμῳ», τὸ ὁποῖον ὡς ζύμη ζυμοῖ καὶ ὡς ἄλλας ἀρτίζει τὸν πνευματικὸν καὶ κοινωνικὸν βίον τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος.

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχει πλήρως ἐκκοσμιθευθῆ: τακτοποιεῖ τὰ τοῦ οἴκου καὶ τοῦ βίου του, ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχεν Ἐκκλησία. Κοινωνία καὶ Ἐκκλησία ἀλληλαπεξενώθησαν. Τὸν κοινωνικὸν βίον τοῦ συγχρόνου χριστιανοῦ προσδιορίζει τὸ βίωμα τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ ἐπαγγελματικοῦ καὶ ιδιωτικοῦ τομέως ἀφ' ἑνὸς καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς ἀφ' ἑτέρου, μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Κόσμου, ἐφ' ὅσον καὶ ὅπου φυσικὰ δὲν ἐπεκράτησεν ἀκόμη πλήρης ἀδιαφορία περὶ τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα.

5. Τὰς εὐθύνas διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν δὲν πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν εἰς μόνον τὸν κόσμον. Τὸ εὐρέως διαδιδόμενον καὶ ἤδη ἐπικρατοῦν ἐκκοσμικευτικὸν πνεῦμα τῆς αὐτονόμου ἐρμηγείας τοῦ κοινωνικοῦ βίου, οὕτινος φυσικὴ ἀπόληξις ὑπῆρξεν ἡ μηδενιστικὴ τοποθέτησις ἔναντι τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἠθικῶν κανόνων καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἀποστέρησις πάσης νοσηματοδοτήσεως τοῦ κοινωνικοῦ βίου, συνέβαλε βεβαίως κατὰ πολὺ. Ἄλλ' ἐὰν σήμερον ἡ Ἐκκλησία παρέμεινεν ἄνευ κόσμου, τοῦτο συνέβη κατὰ ἓν σημαντικὸν ποσοστὸν διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἤδη πρότερον εἶχε παραμείνει ὁ κόσμος ἄνευ οὐσιαστικῆς κατανοήσεως καὶ συμπαραστάσεως ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας. Ὅταν ἐν τῷ ἀγῶνί του ὁ κόσμος ὑποψιάζεται τὴν ἀπουσίαν τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἀπέχει πολὺ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἡ Ἐκκλησία θὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀπουσίαν τοῦ κόσμου ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς.

Καὶ τὴν ὑποψίαν ἀδυναμίας καὶ ἐλλείψεως κατανοήσεως καὶ ἀπροθυμίας συμπαραστάσεως ἐγέννησεν ἡ ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν ἐκ δύο κυρίως βασικῶν λόγων:

Πρῶτον μὲν ἔνεκα τῆς μορφωτικῆς καὶ πνευματικῆς καταστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου. «Τὰ ἀλλεπάλληλα σκάνδαλα τῶν κληρικῶν, ἡ μεταξὺ τοῦ κλήρου σπάνις ἠγερτικῶν μορφῶν μὲ ἔντονον πνευματικὴν ἀκτινοβολίαν, τὸ γενικῶς χαμηλὸν διὰ τὴν ἐποχὴν μας ἐπίπεδον τῆς μορφώσεώς του... ἡ ἀντίθετος πρὸς τὸ δημόσιον αἶσθημα ἔμμεσος καὶ ἐνίοτε καὶ ἄμεσος ἀνάμιξις ἀριθμοῦ τινος μελῶν τῆς Ἱεραρχίας εἰς τὴν πολιτικὴν, ἡ ἰδιοτελὴ συμπερι-

φορὰ ἐνὸς ἀριθμοῦ κληρικῶν ἔναντι τοῦ ποιμνίου, ἢ ἀπὸ ἐτῶν καθισταμένη ἐμφανῆς ἀπουσία οἰουδήποτε μακροπνύου προγράμματος ἐργασίας τῆς Ἐκκλησίας, ὅλα αὐτὰ καὶ πλεῖστα ἄλλα συνθέταν μίαν ζοφερὰν εἰκόνα, ἀκόμα καὶ διὰ τὸ ἄμεσον μέλλον τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους μας» (Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, Σχέδιον Ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 5).

Ὡς φυσικὸν ἐπακόλουθον τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἐπηκολούθησεν, κατὰ δεύτερον λόγον, ἡ παραγνώρισις, μᾶλλον δὲ καὶ ἡ παντελὴς ἀδυναμία κατανοήσεως τῶν προβλημάτων τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου.

«... ἡ Χριστιανωσύνη δὲν εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος δυνατὸν νὰ εἴπη τι τὸ ἀποφασιστικὸν καὶ γενναῖον... Ἡ Ὀρθόδοξος μάλιστα Ἐκκλησία, ὡς σύνολον, εὐρίσκεται εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐμπερίστατος, ὥστε τό γε νῦν ἔχον, νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν σημερινῶν καιρῶν. Εἰδικώτερον δὲ ὡς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, αὕτη... δὲν εἶναι δυνατὸν δυστυχῶς νὰ λεχθῇ σοβαρῶς, ὅτι εἶναι σήμερον εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετώπισῃ ἀποτελεσματικῶς τὰ μεγάλα παγκόσμια, ἀλλ' οὔτε καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐπὶ μέρους σύγχρονα προβλήματα» (Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, Ἐνθρονιστήριος, σελ. 13).

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντιληφθῇ πλήρως τὸ βαθύτερον νόημα τῆς συντελουμένης προόδου. Δὲν ἀνέγνωσεν ὀρθῶς τὰ «σημεῖα τῶν καιρῶν». Εἰς βασικὰ θέματα, ὡς εἶναι λ.χ. τὸ τῆς ἐπαφῆς καὶ ἐπικοινωνίας αὐτῆς μετὰ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπισιν τῶν καταπονούντων τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον προβλημάτων, ἠκολούθησεν ἐν πολλοῖς ἀνεδαφικὴν καὶ παρανενοημένην συντηρητικὴν πολιτικὴν. Ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ τομέως ἡ Ἐκκλησία ἐθεώρησεν ἑαυτὴν ὑποχρεωμένην νὰ ὑπεραμυνθῇ τῶν ὀριστικῶς κατακρημνιζομένων τειχῶν τῶν ἀστικῶν παραδόσεων καὶ ἀξιών τῆς προβιομηχανικῆς περιόδου. Παραθεωροῦσα βασικὸν γνώρισμα τῆς οὐσίας αὐτῆς, τὸ «οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου», ἐταύτισεν ἑαυτὴν μετὰ συγκεκριμένων ἱστορικῶν μορφῶν θρησκευτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐκφράσεως καὶ κατήνησεν ὁ ἀπροσάρμοστος κῆρυξ μιᾶς ἀπροσαρμοστού «Θρησκείας - περιβάλλοντος» (Milieu - Religion).

Δὲν ἤθελσε νὰ προσβλέψῃ πρὸς τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν συντελουμένην βαθεῖαν κοινωνικὴν μεταβολὴν καὶ ἀναδιάρθρωσιν. Ἦγνόησε τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἠγνόηθη ὑπὸ τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου.

Περιορίσθη εἰς τὸν κόσμον τοῦ παρελθόντος, τὸν ὁποῖον μετὰ τῶν καλουμένων «κριτικῶν τοῦ πολιτισμοῦ» ἀνιστορητῶς ἐξιδανίκευσε καὶ ρωμαντικῶς ἐνοστάλησεν, ὥστε νὰ ἀναβιώσῃ ὁ γνωστὸς ἐκ τῆς Θρησκείας μῦθος περὶ τῆς χρυσοῦς ἐπο-

χῆς (aetas aurea). 'Ο Χριστιανισμός, ἡ κατ' ἐξοχὴν θρησκεία τοῦ μέλλοντος, ἐκινδύνευσε πρὸς στιγμήν νὰ μεταβληθῆ εἰς σωματεῖον ἀναστηλώσεως μεσαιωνικῶν πνευματικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἐκφράσεων, αἵτινες ὡς γνήσια ἐπιτεύγματα καὶ δυνατότητες τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἔχουν ἀναμφιλέκτως τὴν θέσιν καὶ τὴν ἀξίαν των, κατ' ἀδήριτον ὅμως ἀνάγκην φέρουν τὴν σφραγίδα τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου τῆς δημιουργίας των. 'Ενταῦθα ἀκριβῶς ἔγκειται τὸ μέγεθος καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὅριά των, οὐδέποτε δὲ δύνανται νὰ ταυτισθοῦν πρὸς τὴν ὑπέρχονον καὶ ἀνεξάρτητον παντὸς τόπου χριστιανικὴν διδασκαλίαν.

'Η Ἐκκλησία ἐκινδύνευσε πρὸς στιγμήν νὰ θυσιάσῃ τὸν ζῶντα ἄνθρωπον χάριν τῶν θεσμῶν, λησιμονοῦσα ὅτι τὸ Σάββατον εἶναι διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον.

6. Τὸν μετὰ τοιαύτης ἀποκλειστικότητος ὅμως πρὸς τὸ παρελθὸν στρεφόμενον ἐκδικεῖται τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. 'Η Θρησκεία δὲν δύνανται νὰ ἐπαληθεύσῃ τὴν κατηγορίαν, ὅτι ἀποτελεῖ τὸ ὅπιον τῶν λαϊκῶν μαζῶν καὶ τὴν ἀνασταλτικὴν δύναμιν ἐν τῇ πορείᾳ τοῦ πνεύματος, ὅταν μάλιστα οὐσιαστικῶς ἀποτελεῖ τὸ ὑπόβαθρον τοῦ πνευματικοῦ καὶ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ Δυτικοῦ καθόλου Κόσμου. 'Εξ ἄλλου, ἡ τεχνικὴ πρόοδος καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀναδιάρθρωσις δὲν ἀνακόπτονται διὰ τῆς παραγνωρίσεως αὐτῶν καὶ τῆς ἐφαρμογῆς πολιτικῆς στρουθοκαμήλου, συντελοῦνται δὲ καὶ εἰς πείσμα τῶν καταπολεμουμένων αὐτῶν, οἵτινες τελικῶς, ἀσθμαίνοντες οὐραγοί, ὑποχρεοῦνται εἰς συνοδοιπορίαν. 'Ο ἐπιχειρῶν νὰ ἀγνοήσῃ ἢ νὰ καταπολεμήσῃ τὴν σύγχρονον πρόοδον καὶ τὸν κοινωνικὸν δυναμισμόν, ὁ νοσταλγῶν τὴν στατικὴν Κοινωνίαν τοῦ παρελθόντος, αὐτοκαταδικάζεται εἰς ἐξορίαν ἀπὸ τὴν σύγχρονον κοινωνικὴν καὶ πνευματικὴν πραγματικότητα.

Καὶ ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν αὐτοεξωρίσθη ἀπὸ τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος τῆς Ἑλλάδος.

7. Μίαν τοιαύτην ἐξόριστον Ἐκκλησίαν παρελάβανεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριος Ἱερόνυμος περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαΐου τοῦ τρέχοντος ἔτους. Διὰ τοῦτο καὶ ἰδιαίτερος ἐτόνισεν εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τοῦ Ἐνθρονιστηρίου Του τὴν ἀνάγκην στροφῆς τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν σύγχρονον πραγματικότητα. 'Ο Λόγος τῆς Ἐκκλησίας, ἐτόνισε, δὲν πρέπει νὰ προδίδῃ ἀγνοίαν τῶν προβλημάτων τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀτόμου καὶ τῶν διαστημικῶν πτήσεων, ἀλλὰ «νὰ τοῦ δίδῃ ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ὡς νέος, ὡς ἐργάτης, ὡς ἐπιστήμων, ὡς ἐπαγγελματίας, ὡς ἀγρότης, ὡς ἄνεργος, ὡς ἀσθενής, ὡς ἀνάπηρος κ.ο.κ. Πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὸν ὁδηγὸν τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ἀτομικὴν, τὴν οἰκογενειακὴν, τὴν

ἐπαγγελματικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν». ('Αρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, Ἐνθρονιστήριος, σελ. 7).

8. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἀπαιτεῖται ἐκσυγχρονισμὸς καὶ προσαρμογὴ τῆς Ἐκκλησίας, πρᾶγμα φυσικὰ ποὺ δὲν σημαίνει καὶ συνοδοιπορισμὸν. Ὡς ἀκριβῶς ἡ Ἐκκλησία δὲν δύνανται νὰ ταυτισθῆ μετὰ τοῦ παρελθόντος, οὕτω πως γρηγορεῖ καὶ πρὸ τοῦ κινδύνου νὰ καταστήσῃ εἰς ἀνεργάτιστον καὶ ἀνέστιον μοντερνισμόν, εἰς ἄκριτον καὶ ἀβασάνιστον ταυτισμὸν μετὰ τῶν ἐκάστοτε κρατούντων πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν ρευμάτων, καὶ θὰ ἐξεύρῃ τὸν τρόπον ὀρθῆς ἀναφορᾶς καὶ προσβάσεως αὐτῆς πρὸς τὸν κόσμον, ὥστε, παραμένουσα ἐν τῷ κόσμῳ, νὰ μὴ καταστή ἕκ τοῦ κόσμου. 'Ενταῦθα ἀπαιτεῖται μέγα ἔργον, διαρκείας τοῦλάχιστον μιᾶς γενεᾶς, πρὸς καλλιέργειαν ὑγιούς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοσυνειδησίας μετὰ παραλλήλου γνώσεως τῆς πολυπλόκου, πολυκεντρικῆς καὶ δυσεξηχινιάστου κοινωνικῆς πραγματικότητος. 'Η γνώσις δὲ αὕτη δὲν δύνανται νὰ ἐπιτευχθῆ διὰ θεωρητικῶν σχημάτων καὶ ὑποθέσεων ἢ ἀπλῶς διὰ τῆς ἀναδρομῆς εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς στενῆς, συνεργασίας τῆς Θεολογίας καὶ Ἐκκλησίας μετὰ τῶν καλουμένων Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν καὶ ὅλως ἰδιαίτερος μετὰ τῆς ἐμπειρικῆς Κοινωνιολογίας. Μόνον ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία θὰ πληροφορηθῆ ὑπὸ τῶν ἐπιστημῶν τούτων περὶ τῆς ἐσωτερικῆς δομῆς καὶ συνθέσεως τῆς συγχρόνου Κοινωνίας καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἀνακυπτόντων ἐντόνων, μέχρι τοῦδε ἀγνώστων πνευματικῶν, ἠθικῶν, κοινωνικῶν, θρησκευτικῶν καὶ καθόλου ἀνθρωπολογικῶν προβλημάτων τῆς καλουμένης μεταβιομηχανικῆς ἐποχῆς τοῦ αὐτοματισμοῦ, μόνον τότε εἶναι δυνατὸς καὶ νοητὸς καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου καὶ τοῦ καθόλου «κηρύγματος» καὶ μηνύματος τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Κόσμον. Τοῦτο τὸ ἔργον ἀπομένει νὰ ἐπιτελέσῃ τῶρα ἡ Ἐκκλησία, ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην καθοδήγησιν τοῦ σοφοῦ ποιμενάρχου τῆς, ἀνδρὸς ὑπὲρ πάντα ἄλλον κάλλιον κατανοοῦντος τὰ σύγχρονα «σημεῖα τῶν καιρῶν».

9. Ἐφ' ὅσον τὸ ἔργον τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῆ, τὰ ἀποτελέσματα δὲν θὰ εἶναι ὠφέλιμα μόνον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Ὄταν ἡ Ἐκκλησία δυναθῆ νὰ ἐπηρεάσῃ καὶ πάλιν ἀποτελεσματικῶς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸν σύγχρονον Ἕλληνα, τότε καὶ ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν οἰκονομικὴν καὶ βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλλάδος θὰ εἶναι κατὰ πολὺ ταχύτερα, ὅσον καὶ ἂν τοῦτο ἦχῃ ἐκ πρώτης ὄψεως παραδόξως. Διότι τὸ κατ' ἐξοχὴν πρόβλημα τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἀπέδειξαν πολλοί, Γερμανοὶ ἰδίᾳ εἰδικοί, εἶναι κατὰ πρῶτον λόγον π ρ ὀ β λ η μ α ἀ ν θ ρ ὡ π ω ν. 'Ο σημερινὸς τεχνικὸς καὶ οἰκονομικὸς βίος, μετὰ τὴν πολυπλοκὸν αὐτοῦ ὀργάνωσιν καὶ τὸν πολυκεντρισμὸν, π ρ ο ὕ π ο θ έ τ ε ι καὶ ἀ π α ι τ ε ῖ ὠ ρ ι σ μ έ ν ο ν τ ὕ π ο ν ἀ ν θ ρ ὡ π ω ν, τὸν βιομηχανικὸν ἄνθρωπον. 'Ο τύπος οὗτος τοῦ βιομηχανικοῦ ἀνθρώ-

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑΝ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Βασικὸν κείμενον πού ρυθμίζει τὰ τῆς Διοικήσεως τῆς Ρ.Ο.Ε. εἶναι ὁ νέος Καταστατικὸς Χάρτης πού ἐψηφίσθη ἀπὸ τὴν Ἱεράν Σύνοδον τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1948 καὶ ἐπεκυρώθη ὑπὸ τοῦ Προεδρείου τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1949.

Ὁ π. Soare, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ περιοδικὸν *Biserica Ortodoxa Romana* συνοψίζει τὸ περιεχόμενον τοῦ Χάρτου, σημειώνει ὁκτὼ κύρια σημεῖα αὐτοῦ:

α) Τὴν δογματικὴν καὶ κανονικὴν ἐνότητα τῆς Ρ.Ο.Ε. μετὰ τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς.

β) Τὸ αὐτοκέφαλον καὶ τὴν αὐτονομίαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν νομοθεσίαν καὶ τὴν ὀργάνωσιν, ἀποκλειομένης τῆς ἐπεμβάσεως οἰασδήποτε ἄλλης Ἐκκλησίας.

γ) Τὸ συνοδικὸν σύστημα εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν δράσιν τῆς Ἐκκλησίας.

δ) Τὴν ἀρχὴν τὴν βασιζομένην εἰς τὸ σύστημα συνεργασίας εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, καὶ τὸν διακανονισμόν τοῦ νομίμου ἐλέγχου, συμφώνως πρὸς τὸ Σύνταγμα τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Ρουμανίας καὶ πρὸς τὸν νόμον τὸν ἀφορῶντα τὰς Ὁρησκευτικὰς ὁμολογίας γενικῶς.

ε) Τὴν δημοκρατικὴν καὶ τὴν ἀντιπροσωπευτικὴν ἀρχὴν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἡ Ρ.Ο.Ε. ἔχει διοικήσιν συνοδικὴν ἐξ Ἱεραρχῶν, συμφώνως πρὸς τὴν διδασκαλίαν, τοὺς κανόνας καὶ τὴν ὀρθόδοξον ἀνατολικὴν παράδοσιν, καὶ διοικεῖται κατὰ τρόπον αὐτόνομον ἀπὸ τὰ ἀντιπροσωπευτικὰ τῆς ὄργανα, τὰ ὁποῖα ἐκλέγονται μετὰ τὸ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ διὰ ψήφου τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν.

στ) Τὴν πατριαρχικὴν συγκεντρωτικότητα, ἐνρμονισμένην, κατ' εἰδικὸν τρόπον, πρὸς τὴν διοικητικὴν ἀποκέντρωσιν μετὰ τὰς μητροπόλεις, τὰς ἐπισκοπὰς, τὰ πρωτοπρεσβυτεράτα καὶ τὰς ἐνορίας.

ζ) Τὴν κοινωνικὴν ἱεραποστολήν, διὰ τῆς ὀργανώσεως τῆς χριστιανικῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος τοῦ κλήρου καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴν κατεύθυνσιν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν νέων δημοκρατικῶν προσανατολισμῶν.

που ἐκαλλιεργήθη καὶ ἀνεπτύχθη ἐντὸς τοῦ χριστιανικοῦ πνευματικοῦ θερμοκηπίου. Ὅσον καὶ ἂν ὁ σημερινὸς δυτικὸς ἄνθρωπος φαίνεται ὅτι ἔχει ἐκκοσμικευθῆ, παραμένει ἐν τούτοις εἰς τὸ βάθος τῆς ὑπάρξεώς του χριστιανικός. Διότι καὶ ὁ πολιτισμὸς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀναπνέει καὶ ἀνδρούται, εἶναι *naturaliter christianus*, ἡ δὲ προσωνυμία αὕτη «χριστιανικός» δὲν ἀποτελεῖ κοσμητικὸν ἐπίθετον, ἀλλ' ὀντολογικὴν ἔκφρασιν.

Τὰ πολιτιστικὰ καὶ θρησκευτικὰ πεπρωμένα καὶ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος συμπλέκονται λοιπὸν δι' ἄλλην μίαν φορὰν εἰς ἀδιάρρηκτον ἐνότητα. Θὰ

ἡ) Τὴν τάξιν καὶ τὴν πειθαρχίαν, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας συνιστοῦν τὴν διασφάλισιν καὶ τὴν ἐγγύησιν τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πάντοτε εἰργάσθη, συντελοῦσα οὕτω εἰς τὴν πολιτιστικὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἰς τὴν μόρφωσιν καλῶν πολιτῶν τῆς ἐπὶ γῆς πατρίδος καθὼς καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν»³⁵.

Συμφώνως, λοιπὸν, πρὸς τὸν νέον Καταστατικὸν Χάρτην, τὰ διοικητικὰ ὄργανα τῆς Ρ.Ο.Ε. εἶναι τὰ ἑξῆς: Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, ἡ Ἐθνικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Συνέλευσις, τὸ Ἐθνικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον καὶ ἡ Πατριαρχικὴ Διοίκησις.

Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ μητροπολίτας καὶ ἐπισκόπους (ἐν συνόλῳ 12). Πρόεδρος αὐτῆς εἶναι ὁ Πατριάρχης (καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ ὁ Μητροπολίτης Μολδαβίας) καὶ ἀσχολεῖται μετὰ ὅλα τὰ πνευματικὰ καὶ κανονικὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας. Συνέρχεται μίαν φορὰν τὸ ἔτος καὶ παρακάθηται εἰς αὐτὴν καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ὁρησκευμάτων.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς τέσσαρας ἄλλους Μητροπολίτας καὶ ἀσκεῖ τὴν ἐξουσίαν καθ' ὄν χρόνον δὲν συνεδριάζει ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας.

Ἡ Ἐθνικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Συνέλευσις ἀσχολεῖται μετὰ διοικητικὰ καὶ οἰκονομικὰ ζητήματα. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἀπὸ τρεῖς ἀντιπροσώπους (1 κληρικὸν καὶ 2 λαϊκοὺς) ἐξ ἐκάστης ἐπισκοπῆς, ἧτοι ἀπὸ 26 κληρικοὺς καὶ 24 λαϊκοὺς. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπισκοπῶν ἐκλέγονται, ἀνὰ τετραετίαν, ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Τὸ Ἐθνικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον εἶναι τὸ ἀνώτατον διοικητικὸν ὄργανον,

35. «Biserica Ortodoxa Romana» 1951 σ. 177-186.

ἠδύνατο μάλιστα καὶ νὰ ἰσχυρισθῆ τις, ὅτι ἡ καθυστερημένη πὼς ἀνάπτυξις τῆς Ἑλλάδος θὰ πρέπη σὺν τοῖς ἄλλοις νὰ ἀναζητηθῆ καὶ εἰς τὸ ἐπελθόν καὶ ἐπικρατήσαν χάσμα μετὰ τῆς πηγῆς καὶ τῆς ψυχῆς παντὸς Πολιτισμοῦ, τῆς Ὁρησκείας, ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ ἀναζητοῦντος τὴν εὐτυχίαν του εἰς τὰ ρυάκια πλάνητος ἀνθρώπου, ἀφ' ἑτέρου. Ἡ εὐθύνη καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς συγχρόνου Ἐκκλησίας ἔγκειται σήμερον ἐν τούτῳ: νὰ διανοίξῃ εἰς τὸν διψῶντα καὶ ἀγωνιῶντα ἄνθρωπον τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν Πηγὴν τῆς γαλήνης καὶ τῆς εὐτυχίας του.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

επιφορτισμένον με την επίλυσιν γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων καὶ συγχρόνως εἶναι τὸ ἐκτελεστικὸν ὄργανον τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως. Προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου καὶ περιλαμβάνει ἑννέα μέλη, 3 κληρικούς καὶ 6 λαϊκούς, ἐκλεγμένους ἀνά τριετίαν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως, ὡς καὶ 6 ἱερεῖς ὡς διοικητικούς συμβούλους.

Τέλος, ἡ Πατριαρχικὴ Διοίκησις ἀποτελεῖται α) ἀπὸ τοὺς δύο βοηθοὺς ἐπισκόπους, β) ἀπὸ 6 διοικητικούς συμβούλους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἕγγαμοὶ ἱερεῖς θεολόγοι, μέλη τοῦ Ἐθνικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, με δικαίωμα νὰ παρακάνηται, ἀλλὰ με συμβουλευτικὴν ψῆφον, καὶ εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας, γ) ἀπὸ τὴν Πατριαρχικὴν Γραμματεῖαν καὶ δ) ἀπὸ τὸ Σῶμα ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐλέγχου. Ὅλα αὐτὰ εἶναι τὰ βοηθητικὰ ὄργανα τοῦ Πατριάρχου ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐκτελεστικά του καθήκοντα.

Ὁ Πατριάρχης, οἱ Μητροπολίται καὶ οἱ Ἐπίσκοποι ἐκλέγονται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἐκλογικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, τὰ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως καὶ ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς χηρευούσης ἐπαρχίας. Μέλη τοῦ Ἐκλογικοῦ Συμβουλίου, ψηφίζοντα αὐτοδικαίως, εἶναι ἐπὶ πλέον ὁ Πρωθυπουργός, ὁ Ὑπουργός τῶν Ἐργασκευμάτων καὶ οἱ Κοσμητόρες τῶν Θεολογικῶν Ἰνστιτούτων, ἤτοι ἑκατὸν καὶ πλέον πρόσωπα.

Οἱ ὑποψήφιοι πρέπει νὰ εἶναι κάτοχοι θεολογικοῦ διπλώματος, μοναχοὶ ἢ χηρεύσαντες ἱερεῖς. Ἡ κανονικὴ ἐξέτασις τοῦ ἐκλεγχομένου ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἢ δὲ ἐπιχώριως εἰς τὸ Πρεζίντιουμ τῆς Μεγάλης Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.

Ἡ ἐνθρόνισις γίνεται μετ' ἐπισημότητος, ἢ δὲ πατριαρχικῆ ἢ ἀρχιερατικῆ ράβδος ἐγχειρίζεται εἰς τὴν Μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Προεδρείου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας»³⁶.

Ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασκευμάτων, δίδουν οἱ Ἐπίσκοποι, ἅμα τῇ ἐκλογῇ των, τὴν ἀκόλουθον διαβεβαίωσιν: «Ὡς δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὡς ἄνθρωπος καὶ ὡς πολίτης, ὀρκίζομαι νὰ εἶμαι πιστὸς πρὸς τὸν λαὸν καὶ νὰ υπερασπίζωμαι τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Ρουμανίας κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν της... Ἄς εἶναι ὁ Θεὸς βοηθός μου!»³⁷.

Ἡ Ρ.Ο.Ε., ὀργανωμένη ὡς «Ρουμανικὸν Πατριαρχεῖον», ἀποτελεῖται ἀπὸ 5 Μητροπόλεις, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν 5 Ἀρχιεπισκοπὰς καὶ 7 Ἐπισκοπὰς. Ἐπομένως, εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν ὀρθόδοξον χώραν, με 14.000.000 πιστῶν, ἔχομεν μόνον 12 ἐκκλησιαστικὰς περιφερείας. Μήπως αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς γεννήσῃ ὀρισμένας σκέψεις ὡς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν πολυτέλειαν τῶν 65 Μητροπόλεων!

36. Κ. Μωραϊτάκη: "Ἐνθ' ἄνωτ., σ. 58.

37. Παρὰ Jean Meyendorff: L'Eglise Orthodoxe hier et aujourd'hui σ. 143.

Αἱ ἐκκλησιαστικαὶ περιφέρειαι τῆς Ρ.Ο.Ε. εἶναι αἱ ἑξῆς:

Α) Μητρόπολις Οὐγγροβλαχίας, ἀποτελουμένη 1) ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Βουκουρεστίου, ἔδραν τοῦ Πατριάρχου, 2) τὴν ἐπισκοπὴν Μουζάου, με ἔδραν τὸ Μπουζάου καὶ 3) τὴν ἐπισκοπὴν Κάτω Δουνάβεως, με ἔδραν τὸ Γαλάτσιον.

Β) Μητρόπολις Μολδαβίας καὶ Σουτσεάβας ἀποτελουμένη 1) ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἰασίου, με ἔδραν τὸ Ἰάσιον καὶ 2) τὴν Ἐπισκοπὴν Χουσίου, με ἔδραν τὸ Ρόμαν.

Γ) Μητρόπολις τῆς Ἀρδεαλίας (Τρανσυλβανίας) ἀποτελουμένη 1) ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Ἄλμπα Ἰούλια, με ἔδραν τὸ Σιμπίου, 2) τὴν Ἐπισκοπὴν Βάδ, Φελεάκ καὶ Κλουζ, με ἔδραν τὸ Κλουζ καὶ 3) τὴν Ἐπισκοπὴν τῆς Ὀράντεα, με ἔδραν τὴν Ὀράντεαν.

Δ) Μητρόπολις τῆς Ὀλτενίας ἀποτελουμένη 1) ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Κραϊόβας, με ἔδραν τὴν Κραϊόβαν, 2) τὴν Ἐπισκοπὴν τοῦ Ριμνίκ καὶ Ἀρζες, με ἔδραν τὸ Ριμνίκουλ—Βάλσεα, καὶ

Ε) Μητρόπολις τοῦ Μπανὰτ ἀποτελουμένη 1) ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Τιμισοάρας καὶ Καρανσέμπες, με ἔδραν τὴν Τιμισοάραν καὶ 2) τὴν Ἐπισκοπὴν τοῦ Ἀράντ, Ἰενοπλέως καὶ Χαλματζίου, με ἔδραν τὸ Ἀράντ.

Αἱ 5 Ἀρχιεπισκοπαὶ καὶ αἱ 7 Ἐπισκοπαὶ ἀποτελοῦν αὐτοτελεῖς ἐκκλησιαστικὰς ἐνότητας καὶ περιλαμβάνουν 600—1600 ἐνορίας ἐκάστη, καθὼς καὶ τὰ μοναστήρια τῆς περιοχῆς.

Οἱ ἐπίσκοποι κάθε Μητροπόλεως, μετὰ τοῦ Μητροπολίτου, συνιστοῦν τὴν Μητροπολιτικὴν Σύνοδον, ἢ ὁποία διευθύνει τὰς κοινὰς ὑποθέσεις τῶν ἐν τῇ Μητροπόλει ἐπισκοπῶν, συμφώνως πρὸς τὰς κανονικὰς διατάξεις τὰς ἀφορώσας τὰ δικαιώματα τῶν Μητροπολιτικῶν Συνόδων. Ἡ Μητροπολιτικὴ Σύνοδος προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, ὁ ὁποῖος ἔχει ὅλα τὰ δικαιώματα τὰ ἀπορρέοντα ἀπὸ τοὺς Ἱερούς κανόνας καὶ τὴν Παράδοσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας³⁸.

Κάθε Ἀρχιεπισκοπὴ ἢ Ἐπισκοπὴ διαθέτει δύο διοικητικὰ ὄργανα, ἓνα συμβουλευτικόν, τὴν Ἐπαρχιακὴν Συνέλευσιν καὶ ἓνα ἐκτελεστικόν, τὸ Ἐπαρχιακὸν Συμβούλιον.

Ἡ Ἐπαρχιακὴ Συνέλευσις ἀσχολεῖται με πνευματικὰ, διοικητικὰ καὶ οἰκονομικὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι τῆς προσωπικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ ἐπισκόπου. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀντιπροσώπους τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, (1/3 κληρικοὶ καὶ 2/3 λαϊκοί). Εἶναι περίπου 30 καὶ ἐκλέγονται διὰ μίαν τετραετίαν. Οἱ κληρικοὶ ἀντιπρόσωποι ἐκλέγονται διὰ κλήρου ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καὶ διακόνους τῆς ἐπισκοπῆς, οἱ δὲ λαϊκοὶ ἀπὸ τὰ ἐνοριακὰ Συμβούλια.

Τὸ Ἐπαρχιακὸν Συμβούλιον εἶναι τὸ ἐκτελεστικὸν ὄργανον τῆς Ἐπαρχιακῆς Συνελεύσεως.

38. Ἴδε: L'Eglise Orthodoxe Roumaine σ. 28.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἢ τὸν Ἐπίσκοπον, ὡς πρόεδρον, τὸν βοήθην ἐπίσκοπον καὶ τοὺς λοιποὺς ἐκκλησιαστικοὺς διοικητικοὺς συμβούλους ὡς μόνιμα μέλη, καὶ ὡς αἰρετὰ τοιαῦτα ἔχει 3 κληρικούς καὶ 6 λαϊκοὺς, μὲ τετραετὴ θητεία. Ἀσχολεῖται μὲ ζητήματα διοικητικῆς, πολιτιστικῆς καὶ οικονομικῆς φύσεως, καθὼς καὶ μὲ τὴν διαχείρισιν τῶν ἱερῶν καθιδρυμάτων τῆς περιοχῆς.

Ἐκάστη Ἀρχιεπισκοπὴ ἢ Ἐπισκοπὴ διαιρεῖται εἰς Ἐπιτροπείας ἢ Πρωτοπρεσβυτεῖα (Protopriatul). Αὗται περιλαμβάνουν ἓνα ἀριθμὸν ἐνοριῶν. Ἐπικεφαλῆς αὐτῆς εὐρίσκεται ὁ Ἐπισκοπικός Ἐπίτροπος ἢ Πρωτοπαπᾶς, ὁ ὁποῖος ἔχει ὡς ἀποστολὴν νὰ ἐποπτεύῃ καὶ νὰ συντονίζῃ τὰς δραστηριότητας τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του ἐνοριῶν. Ἀποτελεῖ τὸν σύνδεσμον μεταξὺ ἐνορίας καὶ ἐπισκοπῆς.

Ὁ Πρωτοπρεσβύτερος ἢ Πρωτοπαπᾶς, εἰς τὴν Ρουμανικὴν Ἐκκλησίαν, εἶναι ἐξέχον πρόσωπον, ἔχει εὐρυτέραν δικαιοδοσίαν ἀπὸ τοὺς παρ' ἡμῶν ἀρχιερατικούς ἐπιτρόπους, φέρει ἰσχύον καλυμμαύχιον, ἐρυθρὰν ζώνην, καὶ κρατεῖ, ὅπως καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς, ράβδον.

Ὁ πρωτοπαπᾶς ἐπιθεωρεῖ συχνὰ τὰς ἐνορίας καὶ συμπληρῶνει ἐν ἐρωτηματολόγιον ἀπὸ 90 περίπου ἐρωτήσεις σχετικὰς μὲ τὴν ποιότητα τοῦ ἱερέως. Σημειοῦμεν ἐνδεικτικῶς 10 ἐξ αὐτῶν : 1) Ἐπιβλέπει ὁ ἱερεὺς καὶ κατευθύνει τὴν ὑπὸ τῶν ψαλτῶν καὶ τοῦ νεωκόρου ἐπιτέλεσιν τῶν καθηκόντων των; 2) Ποῖα εἶναι αἱ σχέσεις τοῦ ἱερέως μετὰ τοῦ ψάλτου καὶ τοῦ νεωκόρου; 3) Διατηρεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ γένειον καὶ τὸν μύστακα; 4) Ποῖος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκκλησιαζομένων κατὰ ἡλικίαν καὶ φύλον; 5) Πόσοι ἐξωμολογήθησαν καὶ ἐκοινώνησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους; 6) Ἐπισκέπτεται ὁ ἱερεὺς τοὺς ἐνορίτας κατ' οἶκον καὶ διὰ ποῖον λόγον; 7) Ποῖα κοινωνικὰ κακία ἀπαντῶνται εἰς τὴν ἐνορίαν καὶ διὰ ποῖον λόγον; 8) Μήπως ὁ ἱερεὺς εὐρίσκεται εἰς ἔχθραν ἢ εἰς δίκην μὲ ὀρισμένους ἐκ τῶν ἐνοριτῶν του ἢ μήπως οἱ ἐνορίται ἔχουν κάτι ἐναντίον του; 9) Ποῖα εἶναι αἱ σχέσεις τοῦ ἱερέως μὲ τὰς τοπικὰς ἀρχάς; 10) Μήπως ὁ ἱερεὺς εἶναι μέθυσος, μήπως καπνίζει, μήπως παίζει χαρτιά³⁹;

Ἐτέρα διαίρεσις τῆς ἐπισκοπικῆς περιφερείας εἶναι, φυσικὰ, ἡ ἐνορία.

Συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον, διὰ νὰ συσταθῇ μὴ ἐνορία πρέπει νὰ ἀριθμῆ 500 οἰκογενείας εἰς τὰς πόλεις, εἰς δὲ τὰ χωρία 400, ἐνῶ ἄλλοτε ἤρουν 200 οἰκογενεαὶ διὰ νὰ τὴν ἀποτελέσουν. Ἡ τροποποίησις αὐτὴ εἶχε δυσμενεῖς συνεπεῖας διὰ τὸ ποιμαντικὸν ἔργον, δεδομένου ὅτι πολλὰ χωρία δὲν δύνανται νὰ συμπληρῶσουν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν οἰκογενειῶν διὰ τὴν σύμπηξιν ἐνορίας καὶ ἔτσι μένουσιν ἄνευ ἐκκλησιαστικῆς διαποιμάνσεως. Ἐν τούτοις, κατόπιν αἰτήσεως τῶν πιστῶν, ἡ Ἐπαρχιακὴ Συνέλευσις χορηγεῖ ἐνίοτε τὴν ἄδειαν δημιουργίας ἐνοριῶν καὶ μὲ ὀλιγωτέρας οἰκογενείας, ἰδίως εἰς τὰ χωρία.

39. Παρὰ D. I. Doens : La Réforme Législative du Patriarcat Justinien de Roumanie. Sa Réforme et sa Règle Monastique (Εἰς «Trénikon» τ. 1954) σ. 332.

Ἐπικεφαλῆς τῆς ἐνορίας εἶναι ὁ ἱερεὺς. Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ 1925 ἔλεγεν ἀπλῶς διὰ τὸν ἐφημέριον, ὅτι ἦτο ὁ διευθύνων τὴν ἐνοριακὴν λατρείαν (ἄρθρ. 34). Ὁ νέος Χάρτης καθορίζει, ὅτι εἶναι ὁ ἐντεταλμένος τοῦ ἐπισκόπου, ὁ πνευματικὸς καθοδηγητὴς τῶν πιστῶν καὶ ὁ διευθύνων τὴν ζωὴν τῆς ἐνορίας⁴⁰.

Εἰς τὰς μεγάλας ἐνορίας ὑπηρετοῦν περισσότεροι τοῦ ἐνὸς ἱερεῖς. Ἡ Ρ.Ο.Ε. ἀριθμεῖ σήμερον 8568 ἐνορίας μὲ 9400 ἱερεῖς. Δηλαδή, 1 ἱερεὺς ἀναλογεῖ εἰς 1500 περίπου πιστοὺς, ἀναλογία, ἡ ὁποία κρίνεται ἱκανοποιητικὴ. Τὸ Βουκουρέστιον μὲ πληθυσμὸν περίπου 2 ἑκατ. ἔχει 228 ἐνορίας, ἐξυπηρετομένης ἀπὸ 399 ἱερεῖς καὶ 11 διακόνους.

Αἱ ἐνορίαὶ εἶναι χωρισμέναι εἰς τρεῖς κατηγορίας. Διὰ τὴν κατάληψιν ἐνοριακῆς θέσεως Α' κατηγορίας, ὁ ὑποψήφιος πρέπει νὰ εἶναι διδάκτωρ ἢ πτυχιούχος τῆς Θεολογίας καὶ νὰ κατέχῃ πτυχίον ἱερατικῆς ἱκανότητος, μὲ τὸν βαθμὸν «λίαν καλῶς». Διὰ τὴν θέσιν τῆς Β' κατηγορίας ἀρκεῖ ὁ βαθμὸς «καλῶς» καὶ διὰ τὴν θέσιν τῆς Γ' κατηγορίας ὁ βαθμὸς «σχεδὸν καλῶς».

Ὁ διορισμὸς εἰς θέσεις ἱερέων καὶ διακόνων γίνεται ὑπὸ τύπον προσωρινότητος. Μετὰ ἀπὸ δρᾶσιν 5 ἐτῶν καὶ ἀφοῦ παρακολούθησιν εἰδικὰ μαθήματα γίνονται δεκτοὶ εἰς ἐξετάσεις παρὰ τῷ Κέντρῳ Ποιμαντικῆς καὶ Ἱεραποστολικῆς Διευθύνσεως διὰ τὴν μονιμοποίησιν. Ἀκολουθεῖ ὑπηρεσία ἄλλων 5 ἐτῶν καὶ παρακολούθησις εἰδικῶν μαθημάτων, διὰ νὰ γίνονιν δεκτοὶ εἰς ἐξετάσεις διὰ προαγωγὴν⁴¹.

Διοικητικὰ ὄργανα τῆς ἐνορίας εἶναι ἡ Ἐνοριακὴ Συνέλευσις, τὸ Ἐνοριακὸν Συμβούλιον καὶ ἡ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ.

Ἡ Ἐνοριακὴ Συνέλευσις ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐνηλίκους ἄρρενας ἐνορίτας, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐκπληρώσει τὰς πνευματικὰς καὶ οικονομικὰς τῶν ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ Συνέλευσις, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πιστῶν, ἐκλέγει 7 ἢ 9 ἢ 12 μέλη (διὰ σύνολον ἐνοριτῶν 1500, 2500 καὶ 2500 καὶ ἄνω ἀντιστοιχῶς), τὰ ὁποῖα μὲ τὸν Προϊστάμενον τοῦ ναοῦ ἱερέα, τοὺς ἄλλους ἱερεῖς, τοὺς τυχόν διακόνους καὶ τὸν πρωτοψάλτην ἀποτελοῦν τὸ Ἐνοριακὸν Συμβούλιον.

Τὸ Ἐνοριακὸν Συμβούλιον ἔχει τὴν κυρίαν εὐθύνην διοικήσεως τῆς ἐνορίας, διὰ δὲ τὴν διαχείρισιν τῶν οικονομικῶν ὀρίζει ὀλιγάριθμον Ἐπιτροπὴν ἐκ τοῦ προϊσταμένου τοῦ ναοῦ καὶ 1, 2 ἢ 3 μελῶν ἀναλόγως.

Τέλος, ἡ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν προϊστάμενον τοῦ ναοῦ καὶ ἀπὸ ἄλλα 13, 18 ἢ 24 μέλη ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνοριτῶν, καὶ ἀσχολεῖται μὲ θέματα καθαριότητος, μουσικῆς, φιλανθρωπίας, ἐντύπου, κατηχήσεως κλπ. Τὰ μέλη δύνανται νὰ εἶναι ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἢ μόνον γυναῖκες.

40. Παρὰ D. I. Doens. Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 56.

41. Παρὰ D. I. Doens. Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 57.

Διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας λειτουργοῦν τὰ ἐξῆς Δικαστήρια : 1) Τὸ ἐπαρχιακὸν Κοινοστόριον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε κληρικούς, ἔχοντας εἰδικὰς γνώσεις Κανονικοῦ Δικαίου, 2) τὸ Κεντρικὸν Κοινοστόριον, τὸ ὁποῖον ἐδρεύει εἰς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ 3) ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας.

Εἰς τὸ κέντρον ὅλου αὐτοῦ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μηχανισμοῦ ἵσταται ἡ μεγάλη προσωπικότης τοῦ Πατριάρχου Ἰουστινιανοῦ.

Υἱὸς ἀπλῶν χωρικῶν καὶ πατὴρ δύο τέκνων, ὁ Πατριάρχης Ἰουστινιανὸς Μαρίνα ἐγεννήθη τὴν 22—2—1901 εἰς τὸ χωρίον Κερμεζέστι τῆς περιφέρειας τῆς Ὀλτενίας. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν γυμνασιακῶν του σπουδῶν ἐφοίτησεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Βουκουρεστίου, ἀπὸ ἧου ἔλαβε τὸ πτυχίον τοῦ Μαγίστορος. Κατ' ἀρχὰς ὑπηρετήσεν ὡς ψάλτης καὶ διδάσκαλος εἰς τὸ χωρίον Μπαμπένι—Βάλσα. Κατόπιν, νυμφευθεὶς ἐχειροτονήθη ἱερεὺς καὶ διωρίσθη προϊστάμενος τοῦ Καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς Ρίμνικουλ—Βάλσα καὶ διευθυντὴς τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς. Κατὰ τὴν περίοδον τῆς γερμανικῆς κατοχῆς ἀπεβίωσεν ἡ σύζυγός του. Τότε ἀνέπτυξε καὶ ἐξαιρετικὴν ἐθνικὴν δρᾶσιν ἐναντίον τῶν Γερμανῶν.

Φιλελεύθερος εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς του ιδέας⁴², χωρὶς νὰ προδίδῃ οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον τὰς χριστιανικὰς του πεποιθήσεις, εἴλκυσε τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν εὐνοίαν τῶν ἀνθρώπων τοῦ καθεστώτος. Ἐκτοτε ἡ σταδιοδρομία του ὑπῆρξεν ἀλματώδης καὶ καταπληκτικῆ. Μετὰ ἓνα χρόνον κείρεται μοναχὸς εἰς τὴν Μονὴν Νεάμτς καὶ λαμβάνει τὸ ὄνομα Ἰουστινιανός⁴³ (κατὰ κόσμον Ἰωάννης), χειροτονεῖται τιτουλάριος ἐπίσκοπος τῆς Μητροπόλεως Ἰασίου, κατόπιν ἐκλέγεται Μητροπολίτης Μολδαβίας καὶ τέλος ἀναδεικνύεται Ἀρχιεπίσκοπος Βουκουρεστίου, Μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας καὶ Πατριάρχης Ρουμανίας (24—5—48).

«Σχετικῶς νέος—γράφει ὁ καθ. Σ. Ἀγουρίδης—ἀπλός, εὐφυής, ἰκανὸς διπλωμάτης, δραστήριος, καλλιτεχνικὴ φύσις. Ἔχει καταπληκτικὴ ἄνεσι στὴν συμπεριφορὰ του... Ὁ Ἰουστινιανὸς ἔχει ἐπάνω του πέρα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ σοβαρότητα, κάτι ποὺ φανερώνει μιὰ νεανικότητα καὶ μιὰ σύγχρονη ἀντίληψιν καὶ δραστηριότητα. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῶν καιρῶν. Φαίνεται ὅτι εἶναι ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ, ὅταν τοὺς φράξουν ἓνα δρόμο, ἀνοίγουν αὐτοὶ περισσοτέρους ἀπ' ἄλλου»⁴⁴.

42. Δι' αὐτὸ ἀπὸ μερικοὺς παρηξηγῆθη καὶ θεωρήθη ὡς κομμουνιστής. Ὁ ἴδιος, μετὰ τὸ χαρακτηρῆσεν αὐτὸν χιούμορ, συνηθίζει νὰ λέγῃ εἰς τοὺς ἐπισκέπτas του : «Μὲ κατηγοροῦν ὡς κομμουνιστὴν, διότι ὁμιλῶ περὶ εἰρήνης. Ἀλλὰ τώρα τελευταίως καὶ ὁ Πάπας ὁμιλεῖ περὶ εἰρήνης. Μήπως καὶ αὐτὸς εἶναι κομμουνιστής ;».

43. Κατ' εὐτυχίαν συγκυρίαν, ἐμιμήθη τὸν μεγάλον Βυζαντινὸν Ἀυτοκράτορα εἰς τὴν μεταρρύθμισιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας.

44. Καθ. Σάββα Ἀγουρίδης. Μνημ. ἄρθρον. «Ἀνάπλασις» Δεκέμβριος 1964 σ. 11.

Τὸ δὲ περιοδικὸν Informations Catholiques Internationales ἔγραφε σχετικῶς τὸ 1965 : «Τῆς Ρουμανικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δεσπόζει ἡ ἀσυνήθης καὶ καταπληκτικὴ μορφή τοῦ Πατριάρχου Ἰουστινιανοῦ Μαρίνα, ὁ ὁποῖος προῖσταται τῶν τυχῶν τῆς ἀπὸ τοῦ 1948. Ὅλοι οἱ ἐκ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἐπισκέπται, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ πλησιάσουν τὸν Πατριάρχην, ἐντυπωσιάζονται ἀπὸ τὴν προσωπικότητά του, διαπιστώνουν τὰς ὀργανωτικὰς του ἰκανότητάς καὶ θαυμάζουν τὸ χάρισμά του ὡς ἰκανοῦ διπλωμάτου, ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὰ ἔρια μέχρι τῶν ὁποῶν πρέπει νὰ προχωρῇ. Μὲ κίνδυνον νὰ φανῇ εἰς μερικοὺς ὡς ὑποπορευομένης, γνωρίζει νὰ προσαρμύζεται εἰς τὰς παρουσιαζομένας περιστάσεις, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του τὰς καλλιτέρας δυνατὰς συνθήκας ὑπάρξεως, χρησιμοποιεῖ ἐπιδεξίως ὅλας τὰς δυνατότητας, ποὺ τοῦ προσφέρονται.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀναγνώρισις τῆς Ἐκκλησίας «ὡς ἐθνικοῦ καθιδρύματος» διευκολύνει τὴν προσπάθειάν του. Δὲν ἔχει νὰ παλαίσῃ διὰ τὴν φυσικὴν ἐπιβίωσιν τῆς Ἐκκλησίας του. Δύναται νὰ ἀφιερωθῇ ὀλοτελῶς εἰς τὸ νὰ τῆς ἐξασφαλίσῃ στερεὰς πνευματικὰς βάσεις. Αὐτὸ ποὺ ἔχει πραγματοποιήσει εἰς τὸν τομέα αὐτὸν μέχρι σήμερον ἐπιτρέπει νὰ τὸν χαρακτηρίσωμεν ὡς ἓνα ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἡγέτας τῆς Ἐκκλησίας του. Τὸ κύριόν του ἔργον εἶναι ἡ προσαρμογὴ πρὸς τὰς νέας περιστάσεις, ἡ ἐκπόνησις ἐνὸς Καταστατικοῦ Χάρτου ἀνταποκρινομένου εἰς τὰς συγχρόνους ἀνάγκας, ἡ ἀναδιοργάνωσις τοῦ μοναχικοῦ βίου, τέλος ἡ ἀνακαινίσις τῶν θεολογικῶν σπουδῶν καὶ ἡ ἀνύψωσις τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἱερέων. Ὑπὸ τὴν δυναμικὴν ὠθησίν του, ἡ Ἐκκλησία, ἀπὸ καθυστερημένη καὶ ἀρχαϊζούσα» ποὺ ἦτο πρὸ τοῦ τελευταίου πολέμου, κατέστη ἰσχυρά, δυναμικὴ, ἱεραποστολική»⁴⁵.

Καὶ ὁ Κ. Μωραϊτάκης—παρὰ τὰς ἐπιφυλάξεις του—ὡς ἐξῆς κρίνει τὴν προσωπικότητα τοῦ Πατριάρχου : «Ἀφ' ἐνός ἡ κυβερνητικὴ πρὸς τὸν νέον Πατριάρχην εὐνοία καὶ ἐμπιστοσύνη καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ προσωπικὰ του προσόντα, ὠφέλησαν τὰ μέγιστα τὴν Ρουμανικὴν Ἐκκλησίαν.

Νέος σχετικῶς τὴν ἡλικίαν, εὐσεβής, δημοκράτης, καὶ εἰς ἄκρον φίλεργος, κατέκτησε τὰς συμπάθειας τοῦ Κλήρου καὶ κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ προνόμια, ἐν οἷς καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Κράτους μισθοδοσίαν τῶν κληρικῶν. Ἡ δικαιοσύνη ἐπιβάλλει ἀμεροληψίαν εἰς τὰς κρίσεις μας. Ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τοῦ Πατριάρχου Ἰουστινιανοῦ, παρὰ τὰς δυσχεμεροὺς περιστάσεις, ἡ Ρουμανικὴ Ἐκκλησία ἐσημείωσε πολλὰς προόδους καὶ δυνάμεθα εἰπεῖν, ὅτι ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ρωσικὴν καὶ τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τῶν «δορυφόρων» κρατῶν, ὑπῆρξεν ἡ εὐτυχεστέρα»⁴⁶.

Τὸ μεγαλόπνοον πρόγραμμα ἀναδιοργάνωσεως τῆς Ἐκκλησίας του τὸ ἐξέθεσεν ὁ Πατριάρχης εἰς τὸν ἐν-

45. I.C.I. 1er Fevrier 1965 σ. 20.

46. Κ. Μωραϊτάκης. Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 22.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ὡς ἀνταξία θυγάτηρ.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος ἐκάλεσεν ἤδη εἰς πρώτην σύσκεψιν τοὺς ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὀρισθέντας ὡς τακτικά καὶ ἀναπληρωματικά μέλη τῆς πολυμελοῦς ἀντιπροσωπείας, ἥτις θὰ ἐκπροσωπήσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἐν Οὐφάλα συγκληθησομένην κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰούλιον Τετάρτην Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος αἰσθάνεται βαθύτατα τὴν ἀποστολὴν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν Συνέλευσιν ταύτην, τῆς ὁποίας θὰ μετᾶσχουν πολλαὶ ἑκατοντάδες ἐκπροσώπων τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν ἐκ τῶν 6 ἡπείρων. Ἐν συνεργασία μετὰ τῶν λοιπῶν Ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν, θὰ ἐμφανίσῃ τὴν ὀρθόδοξον ἀποψιν ἐναντι τῶν συζητηθησομένων ἐπὶ μέρους θεμάτων. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καὶ ἐκ καθήκοντος πρὸς τὴν μακραίωνα παράδοσιν τῆς καὶ ἐξ ἀδελφικῆς ἐναντι τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν ὑποχρέωσης, θὰ προσπαθήσῃ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκεῖ συζητηθησομένων θεμάτων. Θὰ παρουνιασθῆ ὡς ἐν τῇ Συνελεύσει ὡς ἀνταξία τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης καὶ ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας θυγάτηρ, πρὸς τὴν ὁποίαν ὡς πρὸς ἔλκοντα μαγνήτην δέον νὰ στραφοῦν τὰ ὅμματα πᾶσων τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν.

Ὁφείλουν νὰ δώσουν ἰδεώδη καὶ προοπτικὴν.

Ὁμιλῶν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ.Γ. Παπαδόπουλος πρὸς τοὺς Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστη-

θρονιστήριον λόγον του. Τοῦτο συνοψίζεται εἰς τὰς ἐξῆς πέντε προτάσεις :

1) Ἀναδιοργάνωσις τῆς Ρ.Ο.Ε. διὰ μιᾶς νέας νομοθεσίας, προπαντὸς δι' ἐνὸς νέου Καταστατικοῦ Χάρτου ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας.

2) Προσανατολισμὸς τοῦ κλήρου πρὸς τὴν κοινωνικὴν ἱεραποστολήν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτοῦν οἱ νέοι καιροί. Ὡσαύτως ἐπιλογή καὶ προώθησις τῶν καταλλήλων προσώπων διὰ τὴν νέαν αὐτὴν ἀποστολήν.

3) Ἀναδιοργάνωσις τοῦ Μοναχισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μοναστικῶν διατάξεων καὶ κανόνων.

4) Ἀναδιοργάνωσις τῆς ἱεραποστολικῆς δράσεως διὰ τῆς καλλιτέρας ὀργανώσεως τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ ἐντύπου.

5) Ἀναδιοργάνωσις τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως, διὰ τῆς μορφώσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ καὶ μοναχικοῦ κλήρου⁴⁷.

(Συνεχίζεται)

ΣΟΛΩΝ Γ. ΝΙΝΙΚΑΣ

μίον Θεσσαλονίκης, ἐτόνισε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς : «Τὸ πνεῦμα ὑπῆρξε πάντοτε ἢ κατευθυντήριος καὶ ὁδηγὸς σκέψις εἰς τὰς ἐνεργείας τῶν ἀνθρώπων. Τὸ πνεῦμα πάντοτε διεχώρισε τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν τῶν θηρίων τῆς ζούγκλας. Ἐὰν δὲν ἐπανέλθῃ ὡς κατεύθυνσις τὸ πνεῦμα, τότε ὁ τόπος αὐτὸς ὄχι μόνον δὲν δύναιται νὰ προκόψῃ, ἀλλὰ πολὺ σύντομα θὰ ἀποθάνῃ... Ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος δὲν εἶναι ἔργον οὐδενὸς ἄλλου κατὰ προτεραιότητα πλὴν ὑμῶν, οἱ ὅποιοι κρατεῖτε εἰς τὰ χεῖρα σας τὴν νεότητα καὶ πλάθετε αὐτὸ τὸ νέον δυναμικόν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ δυναμικόν τοῦ ἔθνους. Καὶ ὀφείλετε νὰ διαπλάσετε τὴν νεότητα ὀρθῶς. Ὀφείλετε νὰ τῆς δώσετε ἰδεώδη, ὀφείλετε νὰ τῆς δώσετε προοπτικὴν, ὀφείλετε νὰ τῆς δώσετε δύναμιν... Τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους τὴν κρατεῖτε ὑμεῖς εἰς τὰς χεῖρας σας».

Ἀναμφιβόλως, ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος εὐρίσκειται εἰς χεῖρας πρὸ πάντων τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας. Ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι οἱ καθηγητὰς δὲν περιορίζουν τὸ μορφωτικόν των ἔργων εἰς τὴν νοσηριαρχικὴν μετὰδοσιν ξηρῶν γνώσεων, ἀλλὰ ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῶν σπουδαστῶν των εἰς ὠλοκληρωμένας χριστιανικὰς προσωπικότητας.

Θὰ τρέφῃ τὸν ρωσικὸν λαόν.

Συμφώνως πρὸς τὰς ἐν Ἀμερικῇ γενομένας δηλώσεις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λένινγκραντ καὶ Λαντόγκας κ. Νικοδήμου, θὰ δημοσιευθῇ ἐν Ρωσίᾳ ἡ πρώτη μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1917 ὠλοκληρωμένη ἔκδοσις τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος χαιρετίζει τὸ γεγονός ὡς εὐχάριστον καὶ ἐλπιδοφόρον, εὐχεται δέ, ἵνα οἱ ἰθύνοντες τὰς τύχας τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ κατανοήσουν, ὅτι ὁ ἀντιθρησκευτικὸς των ἀγὼν ἔχει κατ' οὐσίαν ἀποτύχει καὶ ὅτι ἡ Ἁγία Γραφή, ὅσον καὶ ἐὰν ἀπαγορεύηται ἢ πώλησίς τῆς ἐν τοῖς δημοσίοις βιβλιοπωλείοις, θὰ τρέφῃ τὸν ταλαίπωρον ρωσικὸν λαὸν διὰ τοῦ οὐρανοῦ ἄροτου, διὰ τοῦ ζῶντος καὶ τομωτέρου ὑπὲρ πᾶσαν δίστομον μάχαιραν Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Αὐταπατώνται.

Ἡ «Σκιπετάρια», γυναικεῖον κομμουνιστικὸν περιοδικὸν τῆς Ἀλβανίας, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας ἐκλείσθησαν ἐν τῇ χώρα ταύτῃ 2619 ναοί, τεμένη, μοναὶ καὶ ἄλλα θρησκευτικὰ ἰδρύματα, διακηρύττει ἀλαζονικῶς, ὅτι «ἡ Ἀλβανία εἶναι ἡ πρώτη χώρα τοῦ κόσμου, ἐνθα οἱ θρησκευτικοὶ θεσμοὶ διελύθησαν τόσο ταχέως». Καὶ ἡ φιλολογικὴ ἐπιθεώρησις τῶν Τιράνων «Νέντορι» διακηρύττει θριαμβευτικῶς : «Ἡ Ἀλβανία εἶναι ἡ πρώτη τελείως ἄθεος χώρα τοῦ κόσμου».

Τὸ πόσον αὐταπατώνται τὰ ἀλβανικὰ αὐτὰ πε-

47. Παρὰ D. I. Doens. Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 54.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

'Ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερώνυμος κατά τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 26ης Δεκεμβρίου 1967 μέχρι τῆς 10 'Ιανουαρίου 1967:

'Εχοροστάτησε τὴν 31 Δεκεμβρίου καὶ τὴν 1,6 καὶ 7 'Ιανουαρίου κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ 'Αθηνῶν.

Προέστη τὴν 31 Δεκεμβρίου τοῦ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν 'Αθηνῶν τελεσθέντος Μνημοσύνου τῆς ἀειμνήστου Εὐανθίας Καραβίτη.

— Τὴν 1 'Ιανουαρίου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν τῆς ἐπισήμου Δοξολογίας ἐπὶ τῷ Νέῳ 'Ἐτει.

— Τὴν 7 'Ιανουαρίου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν τοῦ 40ημέρου Μνημοσύνου τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Φωκίδος 'Αθανασίου.

Ἡύλογησε τὴν 28 Δεκεμβρίου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν τοὺς γάμους τοῦ κ. 'Αθανασίου Γκέρτσου μετὰ τῆς δεσποινίδος Μαρ. Παπανικολάου.

— Τὴν 31 Δεκεμβρίου εἰς τὸν 'Άγιον Δημήτριον Λομβαρδιάρην τοὺς γάμους τοῦ κ. Εὐστρατίου Μυτιληναίου μετὰ τῆς δεσποινίδος 'Αγλαίας Κλήρη.

'Εκοψε τὴν 30 Δεκεμβρίου τὴν βασιλόπιτταν τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς καὶ ὠμίλησε καταλλήλως, εὐχρηεῖς τὸ Νέον 'Ἐτος εἰρηνικὸν καὶ εὐλογημένον.

'Ἐπεσκέφη τὴν 30 Δεκεμβρίου τὸν 'Εξοχώτατον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Γεώργιον Παπαδόπουλον.

— Τὴν 1 'Ιανουαρίου τὸ 'Ἐκκλησιαστικὸν 'Ορφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης καὶ συνέφαγε μετὰ τῶν τροφίμων αὐτοῦ.

Προήδρευσε τὴν 3 'Ιανουαρίου τῆς συνεδρίας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΟΔΕΠ καὶ τῆς συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ 'Ορφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

— Τὴν 4 'Ιανουαρίου τοῦ ἡγουμένουσυμβουλίου τῆς 'Ιερᾶς Μονῆς Πετράκη.

— Τὴν 5 'Ιανουαρίου τοῦ ἡγουμένουσυμβουλίου τῆς ἐν 'Ηλιουπόλει 'Ιερᾶς Μονῆς Θεομήτορος.

Συνειργάσθη τὴν 27 Δεκεμβρίου μετὰ τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. 'Ηλία Μαστρογιαννοπούλου καὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὀρθοπεδικῶν τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας καθηγητοῦ κ. Μάρκου Σιώτου.

— Τὴν 4 'Ιανουαρίου μετὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας καθηγητοῦ κ. Εὐαγγέλου Θεοδώρου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ὀρθοπεδικῆς Διαφωτίσεως καὶ Τύπου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας πανοσ. ἀρχιμ. Νικοδήμου Γκατζιρούλη.

ροδικὰ εἶναι περιττὸν νὰ τονισθῇ. Οὐδεμία δύναμις εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκριζώσῃ τὴν θρησκευτικότητα ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἐὰν κατεδαφισθοῦν καὶ κλεισθοῦν πάντες οἱ ναοί, οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔχουν πάντοτε «κανδήλαν σιγοτιρίζουσαν εἰς τὰ τρισβαστά των ἐνώπιον τῆς μυστικῆς εἰκόνας τοῦ 'Αοράτου».

Λαμβάνουν θετικὴν στάσιν.

'Ο εἰς τὸν 20ὸν αἰῶνα ἀναφερόμενος τόμος τῆς ὑπὸ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ ἐκδοθείσης Παγκοσμίου 'Ιστορίας εἶναι ἀρκοῦντως κατατοπιστικὸς διὰ τὰ ποικίλα ἐπιτεύγματα καὶ πνευματικὰ ρεύματα τῆς ἐποχῆς μας.

Εἶναι δὲ λίαν εὐχάριστον, ὅτι, ἐνῶ αἱ ἐκδόσεις τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον διέπονται ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἐνὸς μὴ ἔχοντος σχέσιν πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν καὶ τὴν 'Εκκλησίαν Οὐμανισμοῦ, ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος τόμῳ ἀναγνωρίζεται, ὅτι ἡ ἐπιστήμη οὐ μόνον δὲν ἔχει ἀπομακρύνει τὴν ἀνθρωπότητα ἐκ τῆς Θρησκείας, ἀλλ' ἀντιθέτως ὁδηγεῖ πρὸς αὐτήν, δοθέντος ὅτι κορυφαῖοι ἐκπρόσωποι καὶ αὐτῶν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν λαμβάνουν θετικὴν στάσιν ἐναντι τῆς Θρησκείας.

'Ἐκκεντρικότης.

'Η διαθήκη ἀμερικανοῦ τινος, προσφέροντος 200 χιλιάδας δολλαρίων εἰς ἐκεῖνον, ὅστις θὰ ἀπεδείκνυνεν, ὅτι ὑπάρχει ψυχὴ, ἔχει κινητοποιήσει πλῆθος ἀπιθάνων κληρονομῶν καὶ ἔχει συντελέσει καὶ εἰς τὴν ἴδρυσιν συλλόγων ἀναζητήσεως τῆς ψυχῆς. Πρόκειται ἀναμφιβόλως περὶ ἐκκεντρικότητος τοσοῦτα

μᾶλλον, ὅσῳ ζητεῖται καὶ ἡ φωτογράφησις τῆς ψυχῆς κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν αὕτη ἀποχωρίζεται τοῦ σώματος.

Δησιμονεῖται, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ πνοή τοῦ Θεοῦ: «Ἐνεφύσησεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοήν ζωῆς καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν» (Γενέσ. β', 7). «Ὅπως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φωτογραφηθῇ ὁ Θεός, οὕτω δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φωτογραφηθῇ καὶ ἡ πνοή Του. Παρὰ ταῦτα, ὡς διακηρύττει ὁ μέγας ψυχίατρος Jung, «ἡ ἐπιστήμη δὲν δύναται πλέον νὰ ἀρνηθῇ τὴν ὑπόστασιν τῆς ψυχῆς, χωρὶς νὰ ἐκφύγη τῶν ὀρίων τῆς ἐντιμότητος».

Καὶ διὰ λόγους ὑγείας.

Συμφώνως πρὸς ἐπισήμους στατιστικὰς, παρατεθείσας ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ περιοδικοῦ «Stern», οἱ ἐκ τῶν ἐγγάμων λαμβάνοντες διαζύγιον ἀποθνήσκουν ἐνωρίτερον ἢ οἱ ἔχοντες ἀρμονικὴν οἰκογενειακὴν συμβίωσιν. Ὡς ἐδήλωσεν ὁ κορυφαῖος ἀμερικανὸς ἰατρός Dr. Lester Breston, ὑπάρχει στενὴ σχέσις καὶ συνάρτησις μετὰ τῆς διὰ τοῦ διαζυγίου διαλύσεως τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας. «Ὁ τρόπος ζωῆς ἐνὸς ἀνθρώπου συνδέεται τόσον στενῶς μετὰ τοῦ περιβάλλοντός του, ὥστε πᾶσα μεταβολὴ συνδέεται ἀμέσως μετὰ τῆς ὑγείας, τῆς ἰκανότητος πρὸς ἐργασίαν καὶ τοῦ θανάτου. 'Η κατάστασις ἐνὸς γάμου παίζει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἕνα σπουδαῖον ρόλον».

'Οθεν ἡ καταπολέμησις τοῦ ἐγκόλου καὶ ἀκρίτου διαζυγίου ἀποδεικνύεται ἀναγκαῖα ὄχι μόνον διὰ λόγους θρησκευτικὸς ἢ ἠθικὸς ἢ κοινωνικὸς, ἀλλὰ καὶ διὰ λόγους ὑγείας.

— Τὴν 5 Ιανουαρίου μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικαίας κ. Γεωργίου καὶ τοῦ καθηγητοῦ Παν/μίου κ. Τσιριντάνη.

Παρέστη τὴν 27 Δεκεμβρίου εἰς σύσκεψιν ἐκπαιδευτικῶν ((Μαυρομιχάλη 32) καὶ εἰς τὴν κοπὴν τῆς βασιλόπιττας.

— Τὴν 28 Δεκεμβρίου εἰς τὴν τελετὴν τῆς Χριστιανικῆς Ἑνώσεως Ἐπιστημόνων ἐπὶ τῇ 50ῇ ἑπετείῳ τῆς ἐν Ρωσίᾳ ἀγωνιζομένης Ὀρθοδοξίας.

— Τὴν 29 Δεκεμβρίου εἰς τὴν συνεδρίαν τοῦ Βασιλικῶν Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος.

— Τὴν 31 Δεκεμβρίου εἰς τὴν κοπὴν τῆς βασιλόπιττας τῶν φοιτητῶν εἰς τὸν κινηματογράφον «Ἴρις».

Ἐδέχθη τὴν 26 Δεκεμβρίου τὸν ἀντιπρόεδρος κ. Ποταμιάνου καὶ τὸν ἰατρὸν κ. Ἀθανάσιον Καραντώνη.

— Τὴν 27 Δεκεμβρίου τὸν ἐπιτελεστήν Δικαστηρίων ἀνηλικῶν κ. Σπυρίδωνα Σημαντήρη.

— Τὴν 28 Δεκεμβρίου τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης κ. Κωνστ. Καλαμποικιάν, τὸν ὑποδιευθυντὴν τῆς Κτηματικῆς Τραπέζης κ. Κριμπάν, τὸν καθηγητὴν τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς κ. Ἰωάννην Τιμαγένη καὶ τὴν κ. Ἀλεξάνδραν Μελά.

— Τὴν 29 Δεκεμβρίου τὸν πρόεδρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Κωνστ. Γεωργακόπουλον, τὸν καθηγητὴν κ. Μιχαηλῆν, τὸν καθηγητὴν κ. Τόμπρον, τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ ΟΔΕΠ κ. Στεφανίδην, τὸν καθηγητὴν Παν/μίου κ. Παναγ. Δερτιλῆν, τὸν κ. Νομάρχην Ἀττικῆς καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα κ. Ἀξιότων.

— Τὴν 30 Δεκεμβρίου τὸν Ἐξοχώτατον Ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Στυλιανὸν Παττακόν, τὸν Δήμαρχον Ἀθηναίων κ. Ρίτσον, τὸν Πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κ. Μασιάτην, τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καθηγητὴν κ. Εὐάγγελον Θεοδώρου, τὸν Διευθυντὴν Τύπου καὶ Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πανοσ. ἀρχιμ. Νικ. Γκατζιρούλην, τὸν προϊστάμενον τοῦ Γραφείου συντονισμοῦ τῆς ἱεραποστολικῆς δράσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πανοσ. ἀρχιμ. Ἀντωνίου Ρωμαίου, τὸν νομικὸν σύμβουλον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς κ. Χρυσ. Νεαμονιτάκη καὶ ἐπιτροπὴν ἀπολυθέντων ἀστυνομικῶν.

— Τὴν 3 Ιανουαρίου τὸν Σεβασμ. Μητροπολίτην Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομον, τὸν κ. Νομάρχην Ἀργολίδος καὶ τὸν κ. Δήμαρχον Ναυπλίου.

— Τὴν 4 Ιανουαρίου τὴν ἀδελφὴν Αἰμιλίαν Πέππα.

— Τὴν 5 Ιανουαρίου τὸν Σχολάρχην τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης Σεβ. Μητροπολίτην Σταυρουπόλεως κ. Μάξιμον, τὸν πρῶτον καθολικὸν ἐπίσκοπον Κερκύρας κ. Βουτσίνου καὶ τὸν πανοσ. ἀρχιμ. Χρυσόστομον Γρηγοριάδη.

— Τὴν 6 Ιανουαρίου τὸν Ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Θ. Παπακωνσταντίνου.

— Τὴν 9 Ιανουαρίου τὸν Ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Παν. Πιπινέλην.

— Τὴν 10 Ιανουαρίου τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἰερόθεον καὶ τὸν προϊστάμενον τοῦ Γραφείου συντονισμοῦ τῆς ἱεραποστολικῆς δράσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πανοσ. ἀρχιμ. Ἀντωνίου Ρωμαίου.

Ἱερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῶν Ἑνωρ. Ἐστιῶν καὶ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου, ὥρισε τὰ κάτωθι ἐν σχέσει μετὰ τὴν ἀσκησην τοῦ ἔργου τῆς φιλανθρωπίας ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας :

1) Νὰ διανεμηθοῦν εἰς 200 ἀπόρους οἰκογενεῖας τῆς πόλεως ἀνά ἑν δέμα μετὰ τρόφιμα, ἅτινα ἀπέστειλεν ἐξ Ἀμερικῆς ἀνώμυμος Λέσβιος δωρητής.

2) Νὰ διανεμηθοῦν εἰς τοὺς ἀπόρους τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίων χρηματικὰ βοηθήματα ἐκ τοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου διὰ τῶν Ἑνοριακῶν Ἐστιῶν.

3) Νὰ διανεμηθοῦν περὶ τὰ 4.065 δέματα ἱματισμοῦ εἰς ἰσαριθμὸν οἰκογενεῖας τῆς πόλεως καὶ τῆς ὑπαίθρου, ἐχούσας ἀπόλυτον ἀνάγκην ἱματισμοῦ.

4) Νὰ γίνῃ τὴν 30ῆν Δεκεμβρίου παιδικὴ ἐορτὴ Βασιλόπιττας καὶ νὰ διανεμηθοῦν εἰς πτωχὰ παιδάκια ἀνά ἑν δέμα ἱματισμοῦ μετὰ παιχνίδια καὶ γλυκύσματα.

5) Νὰ ἐπισκεφθοῦν αἱ Ἑνωρ. Ἐστιῶν ὅλα τὰ Ἰδρύματα καὶ ὅλας τὰς Μονάδας Στρατοῦ διὰ νὰ προσφέρουν γλυκύσματα, τοιγὰρα κ.τ.λ.

Ἱερά Μητρόπολις Μαρωνείας

Τὴν 28ῆν Δεκεμβρίου 1967 συνεκροτήθη ἐν Κομοτηνῇ Ἱερατικὴ Σύναξις τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, εἰς ἡν μετέσχον ἅπαντες οἱ Ἱερεῖς Αὐτῆς.

Αἱ ἐργασίαι ἔλαβον χώραν ἐν τῇ αἰθούσῃ τελετῶν καὶ διαλέξεων τοῦ μητροπολιτικοῦ μεγάρου. Μετὰ τὴν προσευχὴν, τοῦ ἀιδεο. συνέδρου ἐχαιρέτησεν ὁ Σεβασμιώτατος κ. Τιμόθεος, ὅστις, εὐχηθεὶς ἐπὶ ταῖς Ἐορταῖς τῆς Θεῆς ἐνανθρωπήσεως, ἐξέθηκε τοὺς σκοποὺς τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀνέπτυξε τὴν ὑψηλὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἱερέως, ὡς τελετουργοῦ, ποιμένος καὶ κοινωνικοῦ παράγοντος. Μετὰ σύντομον δεξιόσιν καὶ διάλειμμα, ὁ Σεβασμιώτατος προέβη εἰς ἐξέτασιν θεμάτων διοικητικῶν, λειτουργικῶν καὶ ποιμαντικῶν, ἔδωσε τὰς δευτέρας ἐφ' ἐνὸς ἐκάστου ζητήματος συστάσεις, ἔλυσε διαφόρους ἀπορίας, μετὰ δὲ συζήτησιν ἐξηχθήσαν τὰ προσήκοντα συμπεράσματα καὶ ἐδόθησαν αἱ δέουσαι κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίαι.

Μετὰ ταῦτα ὠμίλησεν ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως πανοσ. Ἀρχιμ. Κωνσταντίνος Φαραντάτος, εὐχαριστήσας ἐκ προσώπου τῶν ἀιδεο. Ἐφημερίων τὸν Σεβασμιώτατον διὰ τὴν μέριμναν καὶ στοργὴν τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν Ἱερατικὴν Σύναξιν, ἀποσκοπούσαν εἰς ὑποβοήθησιν καὶ καλύτεραν διεξαγωγὴν τοῦ ποιμαντικοῦ αὐτῶν ἔργου.

Ἐν συνεχείᾳ, τὸν Σεβασμιώτατον προσεφώνησεν ἐκ μέρους τῶν ἀπεεπασμένων Ἐφημερίων ὁ πανοσ. ἀρχιμ. Συνέσιος Κτενάς, εὐχαριστήσας αὐτὸν διὰ τὴν πατρικὴν στοργὴν καὶ βοήθειαν, ὧν ἔτυχον κατὰ τὴν ἐνάσκησην τῶν ἐφημεριακῶν τῶν καθηκόντων εἰς τὰς ἐν αἰς ἐποποθετήθησαν κατ' ἀπόσπασιν ἐνορίας. Τέλος, ἐψάλη ὑπὸ τῶν συνέδρων ἡ φήμη τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ, μετὰ προσευχῆν, ἐλύθη ἡ Σύναξις.

Τὴν μεσημβρίαν ὁ Σεβασμιώτατος παρέθεσε τράπεζαν πρὸς τοὺς συνέδρους ἐν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ Οἰκτροφεῖῳ Ἀρρένων ἐντὸς ἀτμοσφαιρας συναδελφώσεως, χαρᾶς καὶ ἐγκαρδιότητος, ἐψάλησαν ἐπικαιροὶ ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι, ὁ δὲ ἱεροκήρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως πανοσ. ἀρχιμ. Διαμασκηνὸς Ρουμελιώτης ἤγειρε πρόποσιν ἐκ μέρους τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, εἰς ἣν ἀπήντησε καταλλήλως ὁ Σεβασμιώτατος. Εἶτα οἱ συνέδροι ἐφωτογραφήθησαν μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ ἀπῆλθον εἰς τὰς ἐνορίας τῶν.

Ἱερά Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως κ. Στυλιανὸς, ἀμα τῇ διακοπῇ τῶν ἐργασιῶν τῆς, ἧς ὡς Σύνερος μετέχει, Ἱεραῶν Συνόδου, ἐπανήλθεν εἰς τὴν Πρεβέζαν, ἔδραν τῆς ἱεραρχίας του, καὶ ἐπεμελήθη τῆς, ἐν ὄψει τῶν Ἐορτῶν τοῦ Δωδεκαημέρου, προετοιμασίας ὄλων τῶν σχετικῶν, τῶν ἀφορώντων εἰς τε τὰ καθαρῶς ἐκκλησιαστικὰ καὶ τὰ κοινωνικά—φιλανθρωπικά θέματα.

1. Πρόνοια διὰ τοὺς ἐνδεεστεροὺς καὶ ἐμπεριστάτους ἀδελφούς χριστιανούς ἐξεδηλώθη παρ' αὐτοῦ οὕτω πως : Πλὴν τῶν σεισμοπληκτικῶν καὶ λοιπῶν χωρίων, τὰ ὅποια ἔλαβον εἶδη ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως, ἀνεχομένων περὶ τὸν εἰς ἑκατὸν, διανεμήθησαν τοιαῦτα εἶδη εἰς διαφόρους ἀπόρους οἰκογενεῖας τῆς πόλεως, περὶ τὰς τρισχιλίαν, ὡς καὶ εἰς πτωχοῦς μαθητὰς—μαθητρίαν τῶν Γυμνασίων Πρεβέζης, Λούρου καὶ Φιλιππουπόλεως. Ἐπίσης, τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων φιλόνηρωτοι Κυρίαὶ τῶν ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων ἐπεσκέφθησαν τὰς, ἅς εἶχον προηγουμένως ἐπισημάνει, οἰκίας παμπτώχων χριστιανῶν ἡρώων, ὄρφανῶν καὶ μάλιστα πολυτέκνων οἰκογενειῶν, εἰς τὰς ὅποιαις διέθεσαν ὅ,τι εἶχον

ματείων αὐτῶν, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Σερβίας κ. Γερμανὸς ἐκάλεσεν ὅλα τὰ ὀρθόδοξα τέκνα νὰ βοηθήσουν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν εἰς τὴν δύσκολον προσπάθειάν της διὰ τὴν διαφύλαξιν τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος παρὰ τῶ λαῶ, νὰ μετέχουν ἐνεργῶς εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀκολουθοῦν μὲ ἐμπιστοσύνην τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν τῶν.

Συνεστήθη ἤδη Κεντρικὸν Συμβούλιον τῶν ἀγαθοεργῶν σωματείων παρὰ τῆ Ἐκκλησιαστικῆ Κοινότητι Βελιγραδίου, καθὼς καὶ Ὑποεπιτροπαὶ παρ' ἐκάστῳ ναῶ. Ἐπίσης, συνεστήθησαν διάφορα τμήματα, τὰ κυριώτερα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Τμήμα ἀγαθοεργίας, τὸ ὁποῖον ὀργανώνει ἐπισκέψεις τῶν ἀσθενῶν εἰς τὰ νοσοκομεῖα καὶ συλλέγει βοηθήματα διὰ τοὺς πτωχοὺς ναοὺς καὶ μονὰς.

β) Νομικὸν Τμήμα, ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ ἐγκρίτους νομικούς, οἱ ὁποῖοι προσφέρουν δωρεὰν τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς τὰ ἔχοντα ἀνάγκην νομικῆς βοήθειας ἐκκλησιαστικὰ ἴδρύματα, καθὼς καὶ εἰς τοὺς πιστοὺς.

γ) Τμήμα βιοτεχνῶν, οἱ ὁποῖοι προσφέρουν τὴν βοήθειάν τῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς πιστοὺς.

δ) Τμήματα νεολαίας, ἤτοι λογοτεχνικόν, μουσικόν, καλλιτεχνικόν, φωτογραφικόν κλπ.

Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν θρησκευτικῶν ἀγαθοεργῶν σωματείων, εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Πατριαρχείου, ὀργανοῦνται ἐκάστην Δευτέραν τὸ ἀπόγευμα διαλέξεις ἐπὶ θρησκευτικῶν, ἠθικῶν καὶ ἱστορικῶν θεμάτων, τὰς ὁποίας κάμνουν ἐγκριτοὶ πνευματικοὶ ἄνδρες καὶ ἐπιστήμονες. Τιοιτοτρόπως, τὸ Πατριαρχεῖον Σερβίας ἔχει μετατραπῆ εἰς Σερβικὸν Ὀρθόδοξον Λαϊκὸν Πανεπιστήμιον, χάρις εἰς τὰς ὠραίας πρωτοβουλίας καὶ τὰς ἀόκνους προσπάθειας τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου κ. Γερμανοῦ καὶ τῶν στενῶν συνεργατῶν του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 47 ἔδαφ. 2, παραγρ. γ' τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακλήρῳξιν ὑποψήφιου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως ἐνὸς τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῷ ἱερῷ ναῶ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Νέας Ἰωνίας (Ἰνεπόλεως), καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα τῆς ἀμέσου κατωτέρας κατηγορίας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρῦξεως ἐν τῇ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαντέρω.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 3ῃ Ἰανουαρίου 1968

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κορινθίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ 2200/40 «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Α.Ν. καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Ἐφημερίου τοῦ ἐν Κάτω Ἀσσω Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὄχι Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, προκειμένου νὰ ἀνακληρῳθῶσι ὑποψήφιοι ἐφημερίου τοῦ ὄχι Ἁγ. Ἱ. Ναοῦ.

Ἐν Κορίνθῳ τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου 1968

† Ὁ Κορινθίας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α.Ν. 2200 τοῦ 1940 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ Δελτίον «Εκκλησία» ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Ἀρτης τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ πρὸς κατάληξιν τῆς χηρευούσης θέσεως Ἐφημερίου Ἀγίων Θεοδώρων Ἀμπελίων.

Ἐν Ἀρτῇ τῇ 2ῃ Ἰανουαρίου 1968

† Ὁ Ἀρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς ἐνορίας Κοντοδεσποτίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρῦξεως ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 3ῃ Ἰανουαρίου 1968

† Ὁ Χαλκίδος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὸν διορισμὸν Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῶ Ἀγίου Δημητρίου—Γεωργίου Λαμίας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρῦξεως ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως.

Ἐν Λαμιά τῇ 4ῃ Ἰανουαρίου 1968

† Ὁ Φθιώτιδος ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἐδέσσης καὶ Πέλλης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακλήρῳξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἀγίου Νικολάου Ἀγίας Φωτεινῆς, 2) Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος Ἀθύρων, 3) Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀγλαδοχωρίου, 4) Ἀγίου Νικολάου Καισαριανῶν, 5) Ἀγίου Νικολάου Κρώμνης, 6) Ἀγίου Ἀθανασίου Λειβαδίτης, 7) Ἀγίου Νικολάου Λεπτοκαρυῶν, 8) Ἀγίων Πάντων Λουτροχωρίου, 9) Ἀγ. Μαρτίνου Μαρτίνης, 10) Ἀγ. Γεωργίου Νέου Μυλοτόπου, 11) Ἀγ. Δημητρίου Πολλῶν Νερῶν καὶ 12) Ἀγ. Δημητρίου Ποντοχωρίου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρῦξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ.

Ἐν Ἐδέσῃ τῇ 12ῃ Ἰανουαρίου 1968

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐμμανουήλ Ι. Καρπαθίου, Μητροπολίτου Κῶ (νῦν Μητροπολίτου Μεσημβρίας), Ἀρχεῖον Ἱερῶς Μητροπόλεως Κῶ (Δωδεκανήσου). Τεύχος τέταρτον. Κώδικες (ΛΑ-ΡΙΕ': 31-115 — Φάκελλοι ἐγγράφων — Τετράδια, Φυλλάδες, Ἀντικείμενα. Μετὰ παραρτήματος «Πνευματικῆς Κυψελίδος» τοῦ συγγραφέως. Ἀθήναι 1962, σελ. 165 + 79.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἐξομολογητικῆ. Τόμος δεύτερος. Μέρους δεύτερον. Ἀναμνηστικός τόμος πενηνταετίας ἐν τῇ ἱερωσύνῃ. Φύσις, παθολογία, διαγνωστική, θεραπευτική, διεύθυνσις καὶ ἐπιτιμῆσις τῶν ἁμαρτημάτων καθ' ἕκαστον. Ἐν Ἀθήναις 1965, σελ. 614.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἐξομολογητικῆ. Τόμος τρίτος. Περί τῶν μέσων τὰ ὁποῖα δεόν νὰ μεταχειρίζεται ὁ πνευματικός, ἵνα καταστήσῃ ἐδραίαν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ τὴν πνευματικὴν ἐν γένει καθοδήγησιν. Μετ' ἐπιλεγόμενων καὶ ἀναλυτικοῦ εὐρετηρίου τοῦ Α' τόμου τῆς Ἐξομολογητικῆς. Ἐν Ἀθήναις 1966-67, σελ. 346.

Γεωργίου Γ. Μπεκατόρου, Τάξις τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν 1968 κατὰ τὸ Τυπικὸν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἀθήναι σελ. 24.

Κωνσταντίνου Γ. Μπόνη, Δρος Θ. καὶ Φ., Τακτικῶς καθηγητοῦ τῆς Πατρολογίας καὶ τῆς Ἑρμηνείας τῶν Πατέρων ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Οἱ Ἕλληνες Ἱεραπόστολοι τῶν Σλάβων Κύριλλος καὶ Μεθόδιος ὑπὸ τὸ νέον φῶς τῆς Ἐπιστήμης. Μελέτη δευτέρα. Ἀθήναι 1967, σελ. 28.

Ἐπισκόπου Διονυσίου Λ. Ψαριανοῦ, Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης, Ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ ὡς ἐξηγεῖται καὶ ὡς παρεδόθη. Ὁμιλία γενομένη ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» τῇ 18ῃ Δεκεμβρίου 1966. Ἐν Κοζάνῃ 1967, σελ. 16.

Παναγιώτου Τρεμπέλα, Αἱ μετὰ τὸ ἔργον τῆς Βατικανέου Συνόδου ὑποχρεώσεις μας. Ἀνάπτυον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία». Ἀθήναι 1967, σελ. 96.

Δεσποίνης Β. Τυμπανίδου, φιλολόγου, Ὁ σημαδεμένος. Ἐκδ. Χριστιανικῆς Ἐνώσεως «Η ΕΛΠΙΣ». Ἀθήναι 1967, σελ. 151.

Ἰωάννου Μ. Φουντούλη, Ἡ εὐχὴ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου Κύπρου. Ἀνάπτυον ἐκ τοῦ «Θεολογικοῦ Συμποσίου» τόμου χαριστηρίου πρὸς τὸν καθηγ. Π. Χρήστου. Θεσσαλονίκη 1967, σελ. 217-244.

Πρωτοπρεσβυτέρου—Καθηγητοῦ Γεωργίου Θ. Πυρουνάκη, Δίπτυχο ψυχῆς. Ἐκδ. «Προβλήματα Ἐκκλησιαστικῶν—Κοινωνικῶν». Ἀθήνα 1967, σελ. 27.

Ἀλεξάνδρου Κ. Παπαδεροῦ, Ἐκκλησία καὶ μὴ χριστιανικαὶ θρησκείαι κατὰ τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ. Θεσσαλονίκη, 1967, σελ. 489-500.

Ἀρχιμ. Ἡλία Μαστρογιαννοπούλου, Βυζαντινῶν—Ἐνας κόσμος πνεύματος καὶ ἀγάπης. Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ». Ἀθήναι 1967, σελ. 368X18 πίνακες.

Μητροπολίτου Κεφαλληνίας Προκοπίου, Ὑπόμνημα πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Κρίσεις καὶ προτάσεις ἐπὶ τοῦ Σχεδίου ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου. Ἀργοστόλιον 1967, σελ. 22.

Ἱερέως Ἰωάννου Κ. Διώτη, ἐφημερίου ἱ. ν. Ἁγ. Παντελεήμονος (Ἀχαρνῶν), Ἡ «Ὁραματίστρια». (Θεομπαξία—ἐκμετάλλευσις—ἀπάτη). Ἀθήναι 1967, σελ. 48.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἀτοπα ἐκκλησιαστικῶν νόμων περὶ ἐκλογῆς Μητροπολιτῶν, Ἀθήναι 1968, σελ. 55.

Ὁ ἑορτασμός τῆς χιλιοστῆς τετρακοσιοστῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Μονῆς Σινᾶ. Ἐκδίδεται δαπάναις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σινᾶ τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γρηγορίου Μανιατοπούλου. Ἐν Καίρω. Τύποις Κώστα Τσοῦμα καὶ Σία. 1967. Σελ. 192. Ἐκτὸς κειμένου: Φωτογραφικὸν ρεπορτάζ ἀπὸ τὸν ἑορτασμόν τῶν 1400 ἐτῶν.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**
† Ὁ Τρίκης καὶ Σταγῶν **ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ**
† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης **ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν:
Δρχ. 50, 75, 100 ἔτησιως.
Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: 30 ἔτησιως.
Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μητροπολίτου Νικαίας Γεωργίου, «Πρέπει ν' ἀνοίξουν οἱ δρόμοι».

Ἀντωνίου Κ. Παπαντωνίου, Ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν σύγχρονον Ἑλληνικὴν κοινωνίαν.

Σόλωνος Γ. Νυνίκα, Ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν σύγχρονον Ρουμανίαν.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Προκηρῦξεις.

Νέα βιβλία.

ΜΟΝΟΤΥΠΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΣΙΡΩΝΗ

Λένορμαν 185 — Ἀθήναι — Τηλ. 530.318

Υπεύθυνος Τυπογραφείου Δημήτριος Β. Δεσποτάκης
Λεωφόρος Ἡρώων 26, Περιστέρι

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Γερμανίας ζητεῖ ἐπιεικῶς ἱερεῖς διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς κοινότητες τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐργαζομένων Ἑλλήνων.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ ἀπευθυνθοῦν διὰ περισσότερας πληροφορίας πρὸς τὴν Διεύθυνσιν Ἐκκλησιῶν παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐξωτερικῶν.